

Apríl 2024

T

NOVINKY Z RADNICE

ŽIVOT A KULTÚRA TRNAVY

ROČNÍK XXXV | NEPREDAJNÉ

Oslobodenie od nenávisti

Desiatky rokov zástupcovia samospráv, štátnych inštitúcií a verejnosti kládli začiatkom apríla vence k Pomníku osloboditeľov. Popri úcte k ľuďom, ktorí obetovali svoj život za mier, sme si pripomínali oslobodenie Trnavy v nádeji, že sa na základe poučenia z minulosti vyhneme ďalšiemu vojenskému konfliktu. Zahľadení do vlastných predstáv a individuálnych cieľov sme netušili, že vojna je tak blízko. Väčšina z nás, prirodzene, nenesie priamu zodpovednosť za vojnové konflikty v Gaze či na Ukrajine, no nepokoj, odveký koreň vojen, drieme vo svete, na Slovensku i v nás. Pri stretnutiach a rozhovoroch s ľuďmi majú viacerí jasno, kto je dobrý a kto zlý, ba otvorene dokážu tvrdiť, koho sa treba zbaviť. Tých, čo nám stoja v ceste za vysnívaným ideálom. Iste, iba mizivé percento chce tých druhých odstrániť z cesty násilím či vojnou, no bojuje sa.

Nielen zbraňami za hranicami, ale slovami a postojmi všade

tam, kde iný názor ironizujeme, znevažujeme či umlčujeme. Tam, kde nenávisť delí ľudí a stavia ich proti sebe, kde vulgarity a emócie nahradili počúvanie a rozhovory, všade tam sa živí konflikt. Jeho udržiavanie obhajujeme tým, že sa nedá mlčať, ani rezignovať na dobro. Rozhodne. No dobro, pokoj a mier sa stávajú realitou života vtedy, ak ich vnášame do konkrétnych vzťahov, medzi ľuďmi. Je to jedna z mála príležitostí, kde sa nemusíme vyhovárať na medzinárodnú situáciu, na politikov či médiá. Nepatrný, no najdôležitejší priestor individuálnej slobody, ktorý spravujeme. Zaplníme ho nenávisťou, zosmiešňovaním, alebo hľadaním cesty k sebe?

Pokoj a mier sa rodia na tom istom mieste, kde nenávisť a boj. V našej myslí, našom srdci. Ak nechceme rezignovať, zostať len pri rečiach, pri ilúzii mieru postavenej na odstránení druhých, začnime s vytváraním pokoja v nás. Otočme pozornosť k tomu,

čo nás spája, nie k tomu, čo nás rozdeľuje. Symbolicky, tak ako sa po rekonštrukcii Pomník osloboditeľov pootočil smerom k pomníku prvej svetovej vojny, otočme sa aj my nie proti sebe, ale k sebe navzájom. Tvoríme spoločne realitu života. Ak pomník kvôli statike nemohol stáť na rozhraní rieky a brehu, ani pokoj a mier nemôžu stáť na disharmónii, na nepriateľstvách a nenávisti. Musíme stáť pevne na brehu vnútorného pokoja a otvorenosti, aby sme z jedného brehu k druhému vedeli postaviť most. Most medzi ľuďmi, pre pokračovanie života.

PAVOL TOMAŠOVIČ

T | **NOVINKY Z RADNICE** ŽIVOT A KULTÚRA TRNAVY

Číslo: 3/2024

Ročník: 35

Vydavateľ: Mesto Trnava

IČO: 00313114

Evidenčné číslo: EV 2899/09

ISSN 1339-8989

Náklad 5 000 ks

Šéfredaktorka:

Zuzana Hrnková Siebenstichová

Redakčná rada: Martin Jurčo,

Veronika Majtánová

Redakcia: Mestský úrad,

Trojčinné námestie 11, 917 71 Trnava

Číslo telefónu: +421 908 724 605

E-mail:

novinkyzradnice@trnava.sk

Dizajn a DTP: Barbora Blašková

Tlač: Dolis Goen, s. r. o.

Periodicita: desaťkrát do roka;

v auguste a v decembri vychádza

ako dvojčíslo

Nepredajné.

Foto na obálke: Lukáš Patrik

Májové Novinky z radnice
vyjdú 3. mája 2024.

Fontána v centre mesta by mohla mať podobu oázy kvetín

„Živododarné kvety“ je názov víťazného návrhu, ktorý vzišiel z architektonicko-výtvarnej súťaže. Jej cieľom bolo nájsť vhodnú inšpiráciu ako možnú náhradu za existujúcu fontánu pred radnicou. Dielo, ktoré najviac zaujalo, vyjadruje spojenie vody a života. Je dielom autora Ing. arch. Mariána Luckého z ateliéru Lucký architects s.r.o. Do súťaže vyhlásenej Mestským kultúrnym strediskom – Zaži v Trnave a Mestom Trnava bol tento návrh zaradený pod číslom 10.

Návrh fontány Živododarné kvety — Lucký architects s.r.o.

Fontána, ktorú navrhuje autor, by nemala narúšať charakter pešej zóny, naopak bola by do nej včlenená zjednotením jej kamennej dlažby po celej ploche. Návrh fontány tvorí niekoľko subtilných prvkov, ktoré v minimálnej miere zabraňujú pohybu človeka. Autor nenavrhol jeden hmotný objekt, ktorý by pôsobil v priestore dominantne a bolo by ho treba obchádzať „okolo“, ale ponúka komplex menších objektov, cez ktorý by bolo možné prechádzať skrz.

Na pešej zóne by tak mohla vzniknúť oáza kvetov vyrastajúcich zo zeme mesta. Minimalistické a elegantne zaoblené tyčové formy bez zbytočného dizajnovania odkazujú na stopy kvetín. Morfológiu samotných kvetín tvorí vystrekovaný objem vody. Rôzne typy, formy a štruktúry trysiek, ich poloha a natočenie zabezpečia tvarovú rôznorodosť jednotlivých kvetov. Ak sa raz návrh stane realitou, vznikne tak abstrahovaná koláž oázy kvetín maľovaná vodou. Vytvorenie rôznej vizuálnej

atmosféry by mali zabezpečiť zakomponované bodové LED žiarivky v každej stopke.

Podľa názoru poroty prináša víťazný návrh fontány do priestoru hravosť a odľahčenosť. „V aktívnom období roka vytvára pozývajúci priestor pre bezpečnú fyzickú interakciu s divákmi. Zároveň vie pri letných horúčavách priaznivo ovplyvniť pocitovú klímu okolitej časti pešej zóny. Napriek svojej výške pôsobí subtilne a nezacláňa okolité dominanty. Oceňujeme hravý a interaktívny rozmer fontány, s potenciálom najmä pre detského diváka, s orientáciou na radostný a príjemný dojem,“ uvádza sa v zápisnici z hodnotiaceho zasadnutia poroty.

Súťaž prilákala celkom až 31 návrhov od výtvarníkov a architektov. Tri desiatky doručených návrhov násobne prekonal očakávanie vyhlasovateľov súťaže. Porota, zložená z desiatich expertov, vyzdvihla vysokú úroveň invenčnosti a kreativity predložených návrhov. „Je pre nás

nesmierne povzbudzujúce vidieť taký obrovský záujem a príspevok účastníkov do našej súťaže. Oceňujem vysokú kvalitu riešení, ktoré sme dostali,“ povedal Ondrej Horváth, vedúci odboru územného rozvoja a koncepcii Mestského úradu v Trnave.

Pri rozhodovaní porota kladla dôraz na originalitu, funkčnosť, ako aj na estetickú a materiálovú vhodnosť v kontexte historického centra mesta. Vo svojom hodnotení porota zdôraznila význam nového diela nielen ako estetického prvku, ale aj jeho funkcie v zlepšovaní mikroklimy pešej zóny a prispievania k pozitívnej atmosfére v historickom centre. Zadaním bolo, aby nová fontána nebola len vizuálne príťažlivá, ale aj technologicky pokroková, s ohľadom na energetickú účinnosť a odolnosť voči poveternostným vplyvom.

ZUZANA HRINKOVÁ

Mesto Trnava a Medzinárodná organizácia pre migráciu podpísali Memorandum o porozumení

V utorok 12. marca 2024 sa na pôde trnavskej radnice stretli predstavitelia mesta a Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM), aby spoločne podpísali Memorandum o porozumení.

IOM je popredná medzivládna organizácia, ktorá pôsobí v oblasti migrácie a poskytuje služby, poradenstvo a pomoc vládam aj migrantom. Bola založená v roku 1951, aby pomáhala presídleným osobám, utečencom a migrantom v Európe. V septembri 2016 sa stala súčasťou systému Organizácie Spojených národov (OSN) a v súčasnosti zastrešuje 174 členských štátov a osem štátov so štatútom pozorovateľa.

a vyvíja úsilie na riešenie migračných otázok.

Medzinárodná organizácia pre migráciu má na Slovensku zastúpenie od roku 1996, keď bola podpísaná dohoda medzi vládou SR a IOM, na základe ktorej vznikol Úrad IOM v Bratislave. V roku 2000 vznikla pobočka organizácie v Košiciach a od roku 2006 IOM prevádzkuje Migračné informačné centrum IOM (MIC). Centrum poskytuje právne, sociálne a pracovné poradenstvo migrantom

spolu s primátorom Trnavy Petrom Bročkom dokument Memoranda o porozumení medzi Mestom Trnava a IOM.

Zásady a oblasti spolupráce medzi mestom a IOM

Mesto Trnava a IOM budú úzko spolupracovať a viesť dialóg o všetkých záležitostiach spoločného záujmu. Aktivity súvisiace s migráciou a integráciou migrantov v rámci územia mesta budú obe strany koordinovať v čo najväčšej miere, aby dosiahli maximálnu spoluprácu.

Mesto Trnava a IOM budú spolupracovať v nasledujúcich oblastiach:

- pracovná migrácia,
- boj proti obchodovaniu s ľuďmi,
- technická pomoc,
- asistované dobrovoľné návraty a reintegrácia,
- znižovanie chudoby,
- podpora hospodárskeho rastu a podpora ľudského rozvoja,
- vzdelávanie,
- budovanie kapacít v oblasti migrácie a integrácie,
- boj proti obchodovaniu s ľuďmi,
- prevencia sexuálneho vykorisťovania a zneužívania,
- výmena informácií,
- integrácia na trhu práce a podpora bezpečného zamestnávania migrantov,
- vzájomný rozvoj nových foriem spolupráce.

Primátor Trnavy Peter Bročka s Valonom Halimín vedúcim misie IOM

Poslanie a činnosť IOM vychádzajú z princípu humanej a organizovanej migrácie. Činnosť organizácie je založená na aktivitách, ktoré prinášajú prospech migrantom aj spoločnosti. Spolupracuje s vládami, migrantmi, štátnymi inštitúciami, medzivládnymi a mimovládnymi partnermi a občianskou spoločnosťou vo všetkých oblastiach sveta

tom s cieľom podporiť ich integráciu na trhu práce a do spoločnosti. Od roku 2009 je IOM aj národným kontaktným bodom Európskej migračnej siete na Slovensku.

V súčasnosti je vedúcim misie Medzinárodnej organizácie pre migráciu na Slovensku pán Valon Halimi, ktorý ako hlavný predstaviteľ organizácie podpísal

INGRID KESZLEROVÁ

Výstavba kruhovej križovatky na Nerudovej si vyžiada uzáveru aj zmeny v MHD

Z dôvodu výstavby kruhovej križovatky na Nerudovej ulici bude nutné ulicu úplne uzavrieť v období od 2. apríla do 31. mája 2024. Uzavretý úsek bude neprejazdný od 6.00 h prvého dňa uzávery do 20.00 h posledného dňa plánovaného termínu. Miestna cesta bude uzatvorená v dĺžke 160 m v úseku od č. 4 po č. 10, medzi vjazdmi do vnútroblokov.

Budovanie kruhovej križovatky si vyžiada aj vytvorenie obchádzkovej trasy, ktorá povedie cez Bratislavskú ulicu, Ul. Gábora Steinera, Zelenečskú ulicu a Ul. Maxima Gorkého. Nákladná doprava bude odklonená na Ulicu 9. mája. Dopravu bude usmerňovať dočasné dopravné značenie.

Uzávera ovplyvní aj linky MHD č. 1, 2, 4 a 5

Počas realizácie kruhovej križovatky bude zastávka Nerudova dočasne zrušená pre oba smery. Linky mestskej autobusovej dopravy č. 1, 2, 4 a 5 budú presmerované na obchádzkové trasy, ktoré povedú cez ulice Gábora Steinera a Maxima Gorkého. Pre dotknuté linky MHD bol vypracovaný aj dočasný cestovný poriadok, ktorý bude platný iba počas výstavby okružnej križovatky.

Linka č. 1: V smere Kopánka, Nám. SUT – Strojárske, Sachs: Dočasne nebude obsluhovať zastávku Nerudova. Novo obsluhovaná zastávka bude Bratislavská. Časové polohy zo zastávok Strojárske, rázc. a Strojárske, Sachs sa zmenia.

V smere Strojárske, Sachs – Kopánka, Nám. SUT: Dočasne nebude obsluhovať zastávku Nerudova. Novo obsluhovaná zastávka bude Gábora Steinera. Časové polohy

zo zastávok Strojárske, rázc. a Strojárske, Sachs sa zmenia.

Linka č. 2: V smere Kočišské (Kamenný mlyn) – Linčianska:

Dočasne nebude obsluhovať zastávku Nerudova. Novo obsluhované zastávky budú Gábora Steinera a Linčianska 1. Časové polohy zo zastávky Linčianska sa zmenia.

V smere Linčianska – Kamenný mlyn (Kočišské):

Dočasne nebude obsluhovať zastávku Nerudova a zastávky Bratislavská a Gorkého, ZŠ. Novo obsluhovaná zastávka bude Linčianska 1.

Linka č. 4: V smere Kopánka Nám. SUT – Strojárske, Boge:

Dočasne nebude obsluhovať zastávku Nerudova. Novo obsluhovaná zastávka bude Bratislavská. Časové polohy zo zastávok Strojárske, rázc., Strojárske, Sachs, Strojárske, HKS

a Strojárske, Boge sa zmenia.

V smere Strojárske, Boge – Kopánka Nám. SUT: Dočasne nebude obsluhovať zastávku Nerudova. Niektoré spoje vyznačené v cestovných poriadkoch písmenom N neobslužia ani zastávku Linčianska. Novo obsluhovaná zastávka bude Gábora Steinera.

Linka č. 5: V smere Botanická, Jednota – Strojárske, Sachs:

Dočasne nebude obsluhovať zastávku Nerudova a zastávku Linčianska. Novo obsluhované zastávky budú Linčianska 1 a Bratislavská. Časové polohy zo zastávok Strojárske, rázc. a Strojárske, Sachs sa zmenia.

V smere Strojárske, Sachs – Botanická, Jednota: Dočasne nebude obsluhovať zastávku Nerudova a zastávku Linčianska. Novo obsluhované zastávky budú Gábora Steinera a Linčianska 1.

-red-

Trnavu vymal'ujú kvety všetkými odtieňmi z farebnej palety

Honosná farebná kvetinová výsadba je už neodmysliteľnou súčasťou nášho mesta. Farebná plejáda rôznych druhov a odrôd kvetín každoročne skrášľuje a dotvára malebný obraz Trnavy.

Počas jesene v roku 2023 bolo do kvetinových záhonov a kvetináčov na rôznych miestach v meste vysadených spolu 31 100 kusov rôznorodých cibulovín. Okrem kvetináčov a kvetinových záhonoch sú cibuloviny vysadené aj v zmiešaných trvarkovo-trávových záhonoch na rôznych sídliskách. Ich čas prichádza práve teraz s príchodom prvých jarných lúčov slnka.

Farebnú paletu kvetinových záhonov zafarbili ako prvé narcisy a postupne sa k nim pridávajú aj rôznofarebné tulipány. Záverečný ťah štetcom na kvetinovej maľbe vytvoria cesnaky a trvalo vysadené cibuloviny,

ktoré v najbližších týždňoch vykvitnú do plnej krásy. Jarné záhony svojou krásou a vôňou budú priťahovať nielen zrak okoloidúcich, ale aj motýle, čmeliaky, včely a drobné vtáčtvo.

Na väčších plochách sú vysadené zmesi viacerých cibúľ, aby bol efekt postupného rozkvitania dlhší. Za sochou M. R. Štefánika v parčíku na Námestí SNP je vysadená zmes Massive spring doplnená o aktuálne kvitnúce krokusy, ktoré zdobia už aj okolie sochy Pápeža Jána Pavla II. na Univerzitnom námestí. V Sade Antona Bernoláka kvitne v záhone v tvare srdca tulipán odrody Abba a na Trojičnom námestí a v závesných kvetináčoch na lávke je vysadená zmes Spring peonies doplnená narcisom odrody Cheerfulness. V mobilných kvetináčoch okolo Súsošia Najsvätejšej Trojice môžeme privoňať k zakvitnutým tulipánom odrody Lilly.

V centre mesta sa tak okoloidúci môžu kochať pohľadmi na krásne farebné cibuloviny, ktoré po ich odkvitnutí nahradia ešte podmanivejšie letničky. Tých pribudne až 6 800 kusov.

„V tejto sezóne pribudne na Trojičnom námestí ďalší mobilný záhon, kde bude výsadba kombináciou trvaliek, letničiek a tráv. Záhony, ktoré už na námestí sú, budú doplnené o jeden nový záhon v jeho

severnej časti od mestskej veže. Momentálne súťažime realizátora výsadby záhonu,“ povedala Zuzana Ďurišová z referátu správy zelene na Mestskom úrade v Trnave.

Tak ako po iné roky budú aj na lampách verejného osvetlenia osadené závesné kvetináče, v ktorých farebnú kombináciu letničiek dotvoria aj rôznorodé tvary listov. Kvetinové pyramídy budú vyskladané z muškátov, ktoré opäť skrášlia aj lávku na Starohájskej ulici.

S príchodom jari, kedy teplé slnečné lúče tešia každého z nás, nech vás prechádzky farbami zaliatými uličkami nášho mesta naplnia krásou a pozitívnou energiou do ďalších dní.

MARTINA BEŇÁKOVÁ

Foto: Lukáš Patrik

Spomienka na osobnosť Daniela Bullu

Tento príspevok predstavuje dnešnej novej generácii Trnavčanov človeka, na ktorého si dnes pamätá už iba neveľa starších trnavských pamätníkov. V tomto roku si pripomenieme dve výročia tohto plodného pedagóga a umelca.

Daniel Bulla, 1995

12. februára uplynulo 115 rokov od jeho narodenia a pred 70 rokmi ho samotný majster Mikuláš Schneider-Trnavský poveril funkciou dirigenta Rímsko-katolíckeho cirkevného hudobného spolku sv. Mikuláša v Trnave (ďalej RKCHS), známeho aj ako Schneidrovci, založeného pred 181 rokmi. Ten je najstarším, stále aktívnym trnavským hudobným telesom, a zároveň najstarším trvale činným chrámovým súborom na Slovensku, jeho zakladacia listina je datovaná dňom 4. 8. 1838.

Bol to práve pán Daniel Bulla, ktorý sa stal členom zboru už v r. 1932, keď nastúpil ako mladý učiteľ do Trnavy. Práve jemu zveril v roku 1954 majster Mikuláš Schneider-Trnavský vedenie tohto chrámového zboru, ktorý dovtedy dirigoval on sám.

Ale pre svoj pokročilý vek už chcel ukončiť svoju aktívnu dirigentskú činnosť. S presvedčivosťou dal svoju dôveru pánu riaditeľovi Bullovi, keďže po dostatočne dlhej osobnej

známosti poznal jeho fundovanosť aj zodpovedný prístup, a aj výsledky jeho účinkovania na predchádzajúcom mieste. Ich osobná známosť vtedy trvala bezmála 20 rokov. Spoznali sa, keď sa Daniel Bulla stal v roku 1935 riaditeľom cíferskej školy. On vtedy ešte netušil, ako sa skrižia jeho ďalšie životné cesty s majstrom Schneiderom. V Cíferi totiž často navštevoval svoju dcéru, manželku miestneho lekára. Práve tam spoznal úspešné hudobné pôsobenie nového, ešte mladého miestneho riaditeľa školy. Ten bol zároveň organistom, ale aj dirigentom, keď založil mužský spevácky zbor. Zakrátko, už o rok sa zmenil na zmiešaný Cíferský spevácky zbor. Medzi nimi sa už v Cíferi začalo rozvíjať ich priateľstvo a budúca plodná spolupráca uznávaného umelca a nadaného miestneho kantora a zbornajstra.

Daniel Bulla sa narodil 12. februára 1909 vo Valči, okres Martin. V Košiciach absolvoval učiteľské štúdiá. Jeho prvým učiteľským miestom sa stala

Obecná škola v Zavare, kde bol učiteľom od roku 1927 do 1932. Ďalej tri roky pôsobil ako učiteľ na Ľudovej škole v Trnave. Potom prišiel preňho dôležitý osudový rok 1935, keď dostal menovanie za riaditeľa Cirkevnej ľudovej školy v Cíferi. Tam sa stal aj organistom v tamojšom farskom Kostole svätého Michala. Ale zároveň sa v obci zapojil do kultúrno-osvetovej činnosti a stal sa zbornajstrom miestneho Mužského speváckeho zboru. O rok sa k mužom pridali aj ženy a vznikol zmiešaný Cíferský spevácky zbor. Hneď po jeho vzniku prihlásil súbor do Zväzu slovenských zborov pri Matici slovenskej v Turčianskom sv. Martine. Za dosiahnuté pedagogické výsledky bol v roku 1949 poctený Národnou cenou za ľudovú výchovu. Majstra Mikuláša Schneidera zaujala fundovanosť a zariadenosť mladého úspešného dirigenta, aj úspechy zboru, ktorý v Cíferi pán Bulla viedol. Postupne sa začala rozvíjať ich osobná spolupráca tým, že ho podporoval svojimi skúsenosťami a umením. Zároveň pre Cíferský spevácky zbor skomponoval a upravil mnoho piesní a skladieb. Potom prišiel rok 1951 a Daniel Bulla dostal poverenie na miesto riaditeľa Ľudovej školy v Trnave „Pod vežou,“ na vtedajšej Jilemnického ulici, súčasne bol poverený za dirigenta mužského spevokolu Bradlan. Zbor pod jeho taktovkou účinkoval do roku 1957. V tom roku založil Daniel Bulla v Trnave Okresný učiteľský spevokol. V r. 1952 obnovil svoje pôsobenie v zbore chrámu sv. Mikuláša, vedenom majstrom

Schneiderom. Veľký zlom do jeho života priniesol práve rok 1954, keď mu poverenie za dirigenta RKCHS odovzdal osobne Mikuláš Schneider Trnavský, čo bola preňho veľká pocta, ale zároveň aj záväzok.

Žiaľ, práve vtedy nastávala doba stupňujúcich sa represíí bezohľadného vládnuceho režimu vedeného komunistickou stranou, zameraná na jej politických odporcov, ale aj na veriaciach. Dotýkalo sa to najmä ľudí na vedúcich miestach hlásiacich sa k viere. Tak sa stalo aj pánovi Bullovi, že ho v roku 1955 odvolali z postu riaditeľa školy a ponechali ho v škole ako radového učiteľa. On napriek tomu zastával svoje povolanie učiteľa voči žiakom zodpovedne, prietivo ľudsky a fundovane. Ťaženie proti nemu spôsobilo rozpad Okresného učiteľského spevokolu, keď musel v roku 1957 skončiť ako jeho dirigent. Po ďalších štyroch rokoch bol preložený na inú trnavskú školu, odkiaľ ho po roku bezdôvodne

Pamätná tabuľa v Cíferi

ho osobne spoznal v roku 1958 v 6. ročníku ZDŠ „Pod vežou“. Stretávali sa na hodinách matematiky a hudobnej výchovy. A práve jeho hodiny mal obľúbené, lebo na nich žiakov vedel svojim prístupom zaujať. Bol práve šiestak, keď pán Bulla založil v škole žiacky spevácky zbor, do ktorého aj jeho vybral. O rok nato ho prijal aj do chrámového speváckeho zboru RKCHS, ktorý vtedy viedol už piaty rok.

Nový „regenschori“ pán Bulla musel vtedy v súbore riešiť zmeny, lebo pre vysoký vek odišli viacerí starší členovia.

Mikuláša nadväzoval na vtedy už štyri storočia historickú funkciu katedrálneho chrámu. Repertoár súboru tvorili diela klasických autorov, vtedy tradične s latinskými textami. Rovnocoene k nim patrilo šest' omší z pera Mikuláša Schneidera-Trnavského, aj jeho iných liturgických kompozícií pre zbor a orchester. Veľkou zásluhou dirigenta pána Bullu bolo, že urobil kópie temer všetkých jeho kompozícií, lebo ich originály prevzal štátny archív. I v čase jeho pôsobenia vyrástlo v súbore mnoho úspešných mladých profesionálnych hudobníkov aj hudobných pedagógov, podobne ako tomu bývalo v časoch vedenia majstra Schneidera. Medzi nimi bolo viacero umelcov, ktorí boli časom známi z profesionálnej domácej aj zahraničnej hudobnej scény. Ale vyskytli sa aj zložitejšie situácie, keď bolo treba nahrádzať odchádzajúcich členov za účinkovaním v iných mestách, či krajinách...

Autor vtedy ešte netušil, že z ďalších mnohoročných priamych kontaktov s ním autenticky spozná jeho bohatú životnú cestu, jeho profesionalitu, osobnostné a charakterové vlastnosti človeka, ktorý nezlomne dodržal svoj sľub, dokázal vzdorovať politickým nátlakom, ale neváhal obetovať aj svoju ďalšiu dráhu úspešného pedagóga. Svoje aktívne pôsobenie na poste regenschorihu ukončil pre vek aj oslabené zdravie v roku 1980 a ostal v súbore ako jeho radový člen. Blízky osobný kontakt autora trval permanentne celých 28 rokov, až do staroby pána Bullu. Za ten čas osobne veľmi dobre spoznal jeho osobnosť a postoje, jeho životnú púť s jej mihľankami, úspechmi, či peripetiami, ale tiež členov jeho rodiny. Bez zveličenia – netušil, pred toľkými rokmi, že práve on bude aj pre neho jedným z tých pravých životných svetiel.

Plodný, ale aj strastiplný život pána Daniela Bullu sa skončil

Slávnosť zrušenia poddanstva v Nitre

prepustili zo školských služieb. V tých časoch neboli takéto praktiky ojedinelé, boli známe viaceré prípady ďalších pedagógov, ktorí museli opustiť školské služby. On sa po čase zamestnal v Spolku svätého Vojtecha na mieste správcu jeho historickej knižnice. Autor článku

Ich miesto zaujali viacerí mladí záujemci. Pre neho to znamenalo postupne s novými naštudovať znovu celý hudobný repertoár, s čím sa on, ale aj všetci noví členovia úspešne vyrovnali. Súbor pravidelne celoročne účinkoval každú nedeľu na biskupskej sv. omši o 10. hodine. Dóm svätého

v Trnave 20. januára 1986 vo veku 76 rokov. Pochovaný je v rodinnej hrobke na Novom cintoríne v Trnave v blízkosti svojho predchodcu, učiteľa a hudobného vzoru Mikuláša Schneidera-Trnavského. Svojej rehabilitácie a slobodného režimu sa počas života nedožil. Až v roku 1999 mu Mestské

zastupiteľstvo mesta Trnava udelilo Cenu mesta Trnava in memoriam. Podobne aj Obecné zastupiteľstvo obce Cífer mu v roku 2000 udelilo najvyššie obecné vyznamenanie Čestný občan obce Cífer – in memoriam, vrátane pamätnej tabule odhalenej na budove bývalej školy, ktorej bol riaditeľom,

a aj v miestnom farskom kostole sv. Michala Archanjela, kde bol organistom. Ako je spomenuté, v roku 1949 bol poctený Národnou cenou za ľudovú výchovu v roku 1949 ako 40 ročný.

ŠTEFAN ZACHAR

Foto: Kronika RKCH

Zdroje dát: Kronika RKCHS, Kronika obce Cífer

ZO ZBIERKY HISTORICKEJ KNIŽNICE ZÁPADOSLOVENSKEHO MÚZEA

Albertus Magnus a jeho dielo

Albertus Magnus (nar. asi 1200 – zomr. 15. novembra 1280), tiež známy ako svätý Albert Veľký, Albert Švábsky alebo Albert z Kolína nad Rýnom, bol nemecký dominikánsky mních, filozof, vedec a biskup. Počas svojho života známy ako Doctor universalis a Doctor expertus. Neskôr počas jeho života mu bol pridaný skromný prídomek Magnus, t. j. Veľký. Býva označovaný za najväčšieho nemeckého filozofa a teológa stredoveku. Katolícka cirkev ho od roku 2022 zaraďuje medzi 37 učiteľov cirkvi.

Albert sa narodil niekedy pred rokom 1200, vzhľadom na dobre doložené dôkazy, že po jeho smrti v roku 1280 mal viac než 80 rokov. Rodiskom bol asi Lauingen (teraz v Bavorsku), keďže sa volal „Albert z Lauingenu“, ale môže to byť jednoducho iba priezvisko. Študoval pravdepodobne na univerzite v Padove, kde získal prístup k Aristotelovým spisom. V roku 1223 (alebo 1229) sa stal členom dominikánskeho rádu a študoval teológiu v Bologni a inde. Vybrali ho na miesto lektora v nemeckom Kolíne nad Rýnom, kde mali sídlo dominikáni. Niekoľko rokov tam učil, ako aj v Regensburgu, Freiburgu, Štrasburgu a Hildesheime. Počas svojho prvého pôsobenia ako lektor v Kolíne nad Rýnom po dišputách s Kancelárom Filipom o transcendentálnych vlastnostiach bytia Albert napísal svoju knihu *Summa de bono*. V roku 1245 sa stal magistrom teológie pod vedením Gueri-

Albertus Magnus, freska z kostola San Nicolo, Treviso, 1352

ca zo Saint-Quentina, prvého nemeckého dominikána, ktorý dosiahol tento titul. Následne Albert mohol vyučovať teológiu na Parížskej univerzite ako profesor na plný úväzok, pričom pôsobil aj ako teológ na kolégiu sv. Jakuba. Počas tohto obdobia začal pod vedením Alberta svoje štúdium Tomáš Akvinský.

Ako prvý komentoval prakticky všetky Aristotelove spisy, čím ich sprístupnil širšej akademickej diskusii. Štúdium Aristotela ho priviedlo k štúdiu a komentovaniu učenia moslimských akademikov, najmä Avicennu a Averroesa, a to ho priviedlo do centra akademickej diskusie. V roku 1254 bol Albert vymenovaný za provinciála dominikánskeho rádu a povinnosti úradu plnil veľmi starostlivo a efektívne. Počas svojho pôsobenia verejne obhajoval dominikánov pred útokmi sekulárnej fakulty parížskej univerzity, vyjadril sa k Jánovi Evanjelistovi a odpovedal na to, čo vnímal ako chybu islamského filozofa Averroesa. V roku 1260 ho pápež Alexander IV. vymenoval za biskupa v Regensburgu. Z tohto úradu po troch rokoch odstúpil. Počas vykonávania svojich povinností si zlepšil povest pokorného človeka tým, že v súlade s nariadeniami rádu odmietol jazdiť na koni

a namiesto toho chodieval po svojej obrovskej diecéze pešo. V roku 1263 ho pápež Urban IV. zbavil biskupských povinností a požiadal ho, aby kázal ôsmu križiacku výpravu v nemecky hovoriacich krajinách. Potom bol známy najmä tým, že pôsobil ako sprostredkovateľ medzi konfliktnými stranami. V Kolíne nad Rýnom bol zakladateľom najstaršej tamojšej univerzity v Nemecku, ale známym sa stal aj „veľkým verdiktom“ (der Große Schied) z roku 1258, ktorý ukončil konflikt medzi občanmi Kolína nad Rýnom a arcibiskupom. Medzi jeho posledné práce patrila obrana pravovernosti jeho bývalého žiaka Tomáša Akvinského, ktorého smrť v roku 1274 Alberta zarmútila. Príbeh, že osobne cestoval do Paríža brániť učenie Akvinského, nemožno potvrdiť.

Albert bol vedec, filozof, astrológ, teológ, duchovný spisovateľ, ekumenista a diplomat. Formoval učebné osnovy pre všetkých dominikánskych študentov, uviedol Aristotela do študijných osnov a skúmal prácu novoplatonikov, ako napríklad Plotina.

Po podlomení zdravia v roku 1278 zomrel 15. novembra 1280 v dominikánskom kláštore v Kolíne nad Rýnom. Jeho relikvie sa nachádzajú v rímskom sarkofágu v krypte dominikánskeho kostola sv. Ondreja (Die Basilika St. Andreas) v Kolíne nad Rýnom. Albert bol v roku 1622 blahorečený. Za svätého a za učiteľa Cirkvi ho vyhlásil 16. decembra 1931 pápež Pius XI. a za patróna prírodných vedcov v roku 1941.

Spisy Alberta Magna zozbierané v roku 1899 majú tridsaťosem zväzkov. Ukazujú na jeho plodný život a encyklopedické znalosti z tém ako logika,

Albertus Magnus

teológia, botanika, geografia, astronómia, astrológia, mineralógia, alchémia, zoológia, fyziológia, frenológia, spravodlivosť, právo, priateľstvo a láska. Spracoval, interpretoval a systematizoval všetky Aristotelove diela, zozbierané z latinských prekladov a poznámok arabských komentátorov, v súlade s cirkevnou doktrínou. Jeho hlavnými teologickými prácami sú komentáre v troch zväzkoch ku *Knihám viet* (*Magister Sententiarum*) Petra Lombarda a *Teologická suma* (*Summa Theologiae*) v dvoch zväzkoch. Albertova činnosť však bola viac filozofická ako teologická. Filozofické diela, ktoré zaberajú prvých šesť a posledný z 21 zväzkov, sú vo všeobecnosti rozdelené podľa aristote-

Alberti Magni Theologorum principis, 1503, prvá strana textu

lovskej schémy vied a pozostávajú z interpretácií a zostručnení príbuzných Aristotelových diel s doplňujúcimi diskusiami o vtedajších témach. Albert veril, že Aristotelov prístup k prírodnej filozofii nepredstavuje žiadnu prekážku pre rozvoj kresťanského filozofického pohľadu na prírodný poriadok. Albertove vedomosti z prírodných vied boli značné a na danú dobu pozoruhodne presné. Nielenže produkoval komentáre a parafrázy celého aristotelovského korpusu, vrátane svojich vedeckých prác, ale ich aj doplnal a zlepšoval. Jeho knihy o témach ako botanika, zoológia a minerály obsahovali informácie zo starovekých zdrojov, ale aj výsledky jeho vlastných empirických výskumov. Okrem toho Albert efektívne vynašiel aj celé špeciálne vedné odbory, kde Aristoteles nepokrýval žiadnu tému. Napríklad pred Albertom neexistovala žiadna systematická štúdia o mineráloch. Pre rozsah týchto úspechov mu bol udelený titul *Doctor Universalis*. Mnohé z Albertových empirických príspevkov v rámci prírodných vied boli neskôr nahradené, ale jeho všeobecný prístup k vede bol prekvapujúco moderný. Napríklad v knihe *De Mineralibus* (*O mineráloch*) tvrdí: „Lebo [úlohou] prírodnej vedy nie je jednoducho prijať to, čo sa nám hovorí, ale pátrať po príčinách prírodných vecí.“

V historickej knižnici Západoslvenského múzea v Trnave sa nachádza jedna tlač Alberta Magna, a to výber z jeho diela, obsahujúci tri teologické práce s celým názvom *Alberti Magni Theologorum[m] principis. et incomparabilis viri. qui diuino afflatus spiritu hoc scriptorib[us] o[mn]i[bus] preripuit.*

Albertus Magnus a jeho dielo - Pečať Alberta Magna ako biskupa z Regensburgu, 1261 (súkromná zbierka Wolfganga Saubera)

quatenus de pane supsubstantiali et vivifico scribe[n]s. nulli vnq[ui]bus. Sequ[n]dus esset. Opus tripartitum profundissimum[um] doctum[um] catholicum[um] [et] supra modum admirandum[um] h[oc] ordine felici inchoat. Primo Summa de Officio

misse. Secundo Summa de sacramento Eucharistie. Tercio Sermones. xxxii. super verbo Venite comedite. Kniha vyšla v roku 1503 v nemeckom Kolíne u Henrica Quentela. Ide o postinkunábulu, čiže knihu, ktorá vyšla na začiatku 16. storočia, ale ešte má všetky prvky prvých tlačených kníh z 15. storočia – inkunábul (prvotlačí): nemá titulný list (začína samotným textom), v knihe je číslovanie listov a nie strán ([12], XXXVIII, [81]), obsahuje zdobené prvé písmená kapitol – iniciály a v texte sa nachádza množstvo skratiek. Zachovala sa pôvodná neskorogotická kožená väzba s ornamentálnou a figurálnou slepotlačovou výzdobou.

Zdroje:

BEST, Michael R., BRIGH-TMAN, Frank H. (eds.).

The Book of Secrets of Albertus Magnus. Oxford: Clarendon Press, 1973.

RESNICK, Irven M. (ed.). *A Companion to Albert the Great: Theology, Philosophy, and the Sciences.* Leiden: Brill, 2013. ISBN 978-90-04-23407-9.

WEISHEIPL, James A. (ed.). *Albertus Magnus and The Sciences: Commemorative Essays 1980.* Toronto: Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 1980. ISBN 0-88844-049-9.

ZAMBELLI, Paola. *The Speculum Astronomiae and Its Enigma: Astrology, Theology and Science in Albertus Magnus and his Contemporaries.* Dordrecht; Boston; London: Kluwer Academic Publishers, 1992.

MILAN ŠEVČÍK

*kurátor historickej knižnice
Západoslovenského múzea*

Ľudia a udalosti v histórii Trnavy

Výročia v apríli

1. 4. 1959 – V Trnave slávnostne odhalili Pomník oslobodenia, dielo akademického sochára Ladislava Snopka (65. výročie).

2. 4. 1939 – V Chorvátskom Brode sa narodil politik a publicista ARPÁD MATEJKA, spoluzakladateľ VPN v Trnave, prednosta Okresného úradu a poslanec Národnej rady SR (85. narodeniny).

2. 4. 2023 – V Trnave umrel bývalý fubalista Spartaka Trnava a mládežnícky tréner IVAN HAŠČÍK, ktorý bol aj poslancom Mestského zastupiteľstva (1. výročie).

4. 4. 2004 – V Trnave na Kalvárii slávnostne odhalili pamätnú tabuľu sestre ZDENKE SCHELINGOVEJ, ktorú pápež Ján Pavol II. vyhlásil počas jeho návštevy Slovenska roku 2003 za blahoslavenú (20. výročie).

6. 4. 2014 – V Trnave umrel športový funkcionár PAVOL KRIŠTOFÍK, bývalý predseda atletického oddielu Slávia Trnava a rozhodca, ktorý zaviedol pravidlá pre uznávanie slovenských rekordov (10. výročie).

7. 4. 1944 – Z koncentračného tábora Osvienčim v Poľsku

Pamätná tabuľa Zdenke Schelingerovej

utiekli dvaja väzni RUDOLF VRBA a Trnavčan ALFRÉD WETZLER, ktorí ako prví podali správu o hromadnom vyvražďovaní židov (80. výročie).

8. 4. 1784 – Začalo sa sťahovanie Kráľovskej akadémie z Trnavy do Bratislavy (240. výročie).

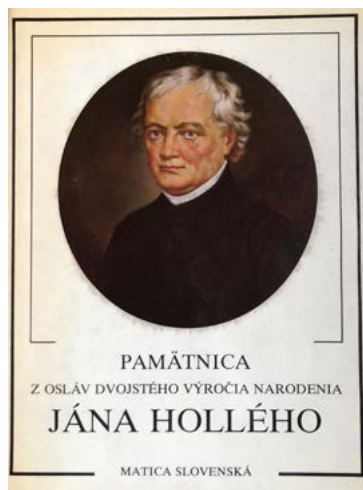
Benjamín Škreko

9. 4. 1949 – V Hrnčiarovciach nad Parnou sa narodil v Trnave žijúci novinár, dramatik, básnik a publicista BENJAMÍN ŠKREKO, nositeľ Ceny mesta Trnava za rok 2015 (75. narodeniny).

10. 4. 1469 – Bratislavská kapitula vydala listinu, ktorou potvrdila kúpu majetku Starý Linč mestom Trnava (555. výročie).

11. 4. 1984 – V Trnave sa uskutočnila posledná jazda autobusu mestskej hromadnej dopravy cez dnešnú pešiu zónu (40. výročie).

12. 4. 1934 – V Trnave umrel pedagóg, publicista a kňaz ANDREJ ČAMBÁL, profesor matematiky na gymnáziu, organizátor pašiových hier a predstavený jezuitského rehoľného domu v Trnave (90. výročie).

14. 4. 1849 – Na Dobrej Vode umrel najvýznamnejší bernolákovský básnik, spisovateľ, prekladateľ a kňaz JÁN HOLLÝ, ktorý študoval na seminári v Trnave, kde jeho meno nesie gymnázium a jedna z ulíc (175. výročie).

15. 4. 1739 – V Rakúsku sa narodil lekár, prírodovedec a pedagóg JAKUB WINTERL, profesor lekárskej fakulty Trnavskej univerzity, jej dekan a zakladateľ prvej botanickej záhrady v Trnave (285. výročie).

16. 4. 1749 – Za trnavského mešťana bol prijatý lekárnik MARTIN DÉVAY, ktorý sa neskôr stal aj richtárom mesta (275. výročie).

16. 4. 2009 – V Ríme umrel biblista, pedagóg a kňaz JOZEF HERIBAN, rodák zo Šelpíc, absolvent trnavského gymnázia a Čestný občan mesta Trnava, ktorý pôsobil ako profesor Pápežskej saleziánskej univerzity v Ríme (15. výročie).

17. 4. 1939 – V Trnave sa narodila operná speváčka ALŽBETA MRÁZOVÁ, sólistka opery Štátneho divadla v Košiciach (85. narodeniny).

20. 4. 1969 – V Trnave umrel „otec“ slovenskej liturgie, apoštolský administrátor a biskup AMBRÓZ LAZÍK, rodák z Trstína, ktorý študoval na trnavskom gymnáziu (55. výročie).

20. 4. 1989 – V Trnave bol založený Literárny klub Bernolák (35. výročie).

23. 4. 1939 – V Trnave sa narodil divadelný a filmový herec, režisér a pedagóg JOZEF ADAMOVIČ, nositeľ Ceny Trnavského samosprávneho kraja za celoživotnú prácu (85. výročie).

Jozef Adamovič
Foto: TASR/Michal Svítok

24. 4. 2023 – V Chtelnici umrel lekár, univerzitný profesor, odborný publicista a básnik KAROL KAPELLER, absolvent trnavského gymnázia a Čestný občan mesta Trnava (1. výročie).

26. 4. 1879 – V Kútoch umrel spisovateľ, jazykovedec, publicista, redaktor, vydavateľ, autor učebníc a kňaz ANDREJ RADLINSKÝ, zakladateľ Spolku sv. Vojtecha v Trnave, kde študoval na seminári. Jeho pamiatku v Trnave pripomína ulica a pamätná tabuľa (145. výročie).

Pamätná tabuľa Andreja Radlinského

30. 4. 1359 – Kráľ ĽUDOVÍT I. potvrdil dodnes zachovanou listinu výsady trnavských vinohradníkov (665. výročie).

30. 4. 1989 – Na sídlisku Družba v Trnave slávnostne odovzdali do užívania areál novej polikliniky (35. výročie).

Kopánka archeologická

2. diel

V 1. diely trojdielneho článku sme predstavili nálezy, ku ktorým došlo na Kopánke pred rokom 2019. V tomto diely sa zaoberáme nálezmi, ktoré boli objavené v rokoch 2019 až 2023. Najväčší rozmach archeologického bádania na Kopánke nastal až nedávno a je spätý s činnosťou Krajského pamiatkového úradu Trnava, vďaka ktorému sa dôslednejšie začala archeologicky monitorovať stavebná činnosť.

V roku 2019 archeologická spoločnosť PAMARCH, s.r.o. počas dohľadu na rekonštrukcii vodovodu na Kukučínovej ulici, pri vyústení Kopánkovej ulice, zdokumentovala torzo pravdepodobne sídliskového objektu. V ňom nájdené zlomky keramiky boli datované do prelomu stredoveku a novoveku (okolo roku 1 500).

V roku 2019 PAMARCH, s.r.o. tiež začal, a nasledujúci rok ukončil dohľad na výstavbe Obytnej zóny Rybník. Na Ulici Sama Chalupku a v križovatke s Ulicou Jozefa Adamca čiastočne až úplne preskúmal 22 archeologických objektov. Výskumníci datovali jednu zásobnú jamu do staršieho eneolitu, s najväčšou pravdepodobnosťou do skupiny Bajč-Retz (cca 3 900 – 3 700 p. n. l.), jednu chatu do obdobia kultúr populnicových polí mladšej až neskorej bronzovej doby (cca 1 350 – 800 p. n. l.), najskôr do lužickej kultúry, jednu bližšie neurčenú jamu do bližšie neurčeného obdobia praveku, jeden hrob najskôr z neurčeného obdobia praveku, 13 objektov (štyri zásobné jamy, kolová jamka a bližšie neurčené jamy) do rôznych časových

úsekov od 13. – 14. stor. do novoveku a päť objektov (jedna asi zásobná jama a štyri bližšie neurčené jamy) sa nepodarilo datovať. Vo väčšine objektov sa našli najmä keramické črepy, mazanica a zvieracie kosti, v niektorých aj troska, kostené (napr. dva hrebene a dve šidlá), kamenné (brúsik a zrnotierka) a kovové artefakty (gombík a ďalšie neurčené predmety), zbrúsené keramické koliesko (pôvodne praslen?), praslen, a horniny nepochádzajúce z lokality. V troch objektoch sa nezistili žiadne nálezy. Do uvedeného hrobu, jediného objaveného na celej výskumnej ploche stavby, bol uložený na chrbte jedinec, ktorý mal hornú časť tela pootočenú na pravú stranu, ľavú ruku preloženú cez hrud' a pravú, mierne ohnutú v lakti, položenú pozdĺž tela. Orientovaný bol hlavou na západojuhozápad a nohami na východoseverovýchod. Pohlavie bolo určené ako pravdepodobne mužské a vek odhadnutý na 35 až 55 rokov. Na ostatkoch boli zistené patologické zmeny nasvedčujúce, že jedinec bol dlhú dobu vystavovaný zvýšenej námahe. Pochovaný nebol so žiadny-

Átriová č. 50 – chata so žarnovom

mi šperkmi a neboli k nemu priložené žiadne predmety. V zásype hrobu sa našli fragmenty keramiky z presnejšie nezisteného obdobia praveku, značné množstvo mazanice a kusy travertínu. Realizátori výskumu zaraďujú hrob najskôr do praveku, ale dodávajú, že vzhľadom na výskyt viacerých kultúr v lokalite sa praveké črepy do zásypu hrobu mohli dostať neskôr. My doplníme, že tieto črepy sa tam mohli dostať aj počas zasýpania uloženého tela, na ktoré sa použila hlina z bezprostredného okolia jamy obsahujúca staršie artefakty. Ďalej, uvedenou orientáciou sa pochovávalo aj v stredoveku, z ktorého sú známe aj nie zriedkavé ojedinelé hroby. Takisto je otáznne, či uloženie nebožtíka prebehlo pietne, nakoľko sa ostatky nachádzali v polohe, ktorá nasvedčuje pohodenie tela

¹ Do tohto článku nie sú zahrnuté výsledky výskumu na časti stavby zasahujúcej mimo územie, ktoré už nepovažujeme za súčasť Kopánky.

do jamy, a neboli uložené v objekte typického tvaru hrobu, ale v nepravidelnej okrúhlej jame.²

V roku 2020 z podnetu autora tohto článku vykonal KPÚ Trnava so Západoslovenským múzeom obhliadku prebiehajúcej výstavby v juhozápadných častiach nových ulíc Mliečna a Titusa Zemana a na predĺžení Átriovej ulice. Na haldách boli zistené črepy zo stredného neolitu (cca 5 400 – 4 900 p. n. l.), bronzovej doby (cca 2 200 – 800 p. n. l.), laténskej doby (cca 450 p. n. l. – 0),

13. – 15. stor., azda z rímskej doby (0 – 476), príp. aj z iných období, fragmenty mazanice, ostatky živočíchov a kúsok asi železnej rudy. Vzhľadom na veľkosť niektorých črepov min. časť z nálezov určite pochádza z archeologických objektov zničených počas uvedenej výstavby.

Na Mliečnej ulici č. 4 bol na stavenisku rodinného domu vo výkope pre vodnú stavbu zistený zvyšok sídliskového objektu – zásobná jama alebo iný sídliskový objekt. Nezničenú časť objektu preskúmalo Západoslovenské múzeum. Objekt obsahoval malý počet keramických črepov, veľké množstvo mazanice vrátane veľkých kusov s výraznými odtlačkami prútia a schránky mäkkýšov. Mazanica pochádza pravdepodobne z blízkeho nezisteného objektu, po ktorého zničení boli zvyšky z neho najskôr úmyselne premiestnené do skúmanej jamy, čiže skúmaný objekt mohol druhotne poslúžiť na uloženie odpadu. Črepy

Sama Chalupku č. 12 – ženský hrob

zaradil archeológ skúmajúci objekt do staršej železnej (halštatskej) doby (800 – 450 p. n. l.) alebo na prelom dôb halštatskej a laténskej (cca 450 p. n. l.), ale podľa špecialistu na železnú dobu sú skôr z laténskej doby.

Onedlho bola na Ulici Titusa Zemana č. 10 vo výkope pre základy rodinného domu zistená časť ďalšej jamy, tiež pravdepodobne zásobnice, ktorú úrad s múzeom v rozsahu základu spoločne preskúmali. Našlo sa v ňom niekoľko keramických črepov, väčšie množstvo mazanice, zvieracie kosti a kúsok horniny prinesené z inej lokality. Datovateľná časť črepov pochádza z laténskej doby.

Nasledujúci rok v rámci Obytnej zóny Rybník zrealizovala výskum v súvislosti so stavbou rodinného domu na Ulici Sama Chalupku č. 12 archeologická spoločnosť AB archeo, s.r.o., ktorým sa odkrylo 20 archeologických objektov. Výskumníčka zaradila tri objekty do lengyelskej kultúry

(cca 4900/4800 – 3900 p. n. l.) mladšieho neolitu a staršieho eneolitu (asi chata, odpadová jama a bližšie neurčená jama), jednu pravdepodobnú chatu do lengyelskej kultúry alebo laténskej doby či staršej rímskej doby (0 – 180 n. l.), 8 objektov do laténskej doby alebo staršej rímskej doby (dve žlabovité konštrukcie, chata, pec, dve zásobné/odpadové jamy a dve presnejšie neurčené jamy), 6 objektov z neurčeného obdobia praveku (dve pece a štyri bližšie neurčené jamy) a hrob z obdobia sťahovania národov (375 – 568 n. l.). V jednom objekte sa nenašli žiadne nálezy. Ďalšie dva objekty neboli s istotou archeologické, ale obsahovali praveké artefakty. Vo všetkých objektoch obsahujúcich artefakty sa nachádzali keramické črepy, vo väčšine aj mazanica a zvieracie kosti. Z ďalších nálezov sa objavili fragment prasleny, tkáčske závažie, hlinené guľičky, troska, kostené (napr. šidlo/ihla), kamenné (čepeľ, sekera) a kovové artefakty (kovania,

² Hypoteticky, ak nebožtík žil v 13. – 14. stor., mohol byť napr. obyvateľom zaniknutej dediny v mieste Kopánky (doloženej objektmi aj v mieste stavby) a stal sa obeťou vojnového konfliktu. Do opustenej jamy ho mohli narýchlo pochovať preživší dedinčania alebo obyvatelia blízkej vtedajšej Trnavy. Pietnemu pochovaniu mohlo brániť blízke nebezpečenstvo (cudzia armáda v okolí).

Mliečna č. 4 – mazanica s odtlačkami prútia stavby

klince, zliatky a iné predmety). Hrob³ bol čiastočne vykopaný do objektu lengyelskej kultúry. Do hrobu bol pochovaný v polohe na chrbte jedinec ženského pohlavia s rukami položenými v lone, ktorého hlava smerovala na juhozápad a nohy na severovýchod. Takáto orientácia pre toto obdobie neprevažuje. Z patologických zmien je na kostre viditeľná deformácia oboch chodidiel, pravdepodobne tzv. kónská noha. V priestore uší boli dve záušnice, z toho jedna strieborná a druhá strieborná a pozlátená. Okolo krku bolo päť korálikov zo skla a tri z polodrahokamov z náhrdelníka, a amorfný predmet, asi časť privesku alebo rozdeľovača zo zliatiny medi, pravdepodobne tiež z toho náhrdelníka. Na pravom ramene sa nachádzala spona zo zliatiny medi veľmi zriedkavého tvaru. V priestore hrudníka sa v hline zistil odtlačok asi lunicového (v tvare mesiaca) závesku a pri ľavom boku odtlačok mierne zahnutej čepele. Nad hlavou bol uložený praslén. Podľa realizátorky výskumu bol hrob krátko po pohrebe vykradnutý, čo bolo v tej dobe bežné, a pôvodne bol veľmi bohatý, ale vykrádačský výkop sa nezistil. Výskumy na vedľaj-

ších nezastavaných stavebných pozemkoch ozrejmi, či bol hrob osamotený alebo súčasťou pohrebiska.⁴

V roku 2022 na Átriovej ulici č. 50 na stavbe rodinného domu zistil KPÚ Trnava z podnetu autora článku v stenách výkopu pre žumpu dva narušené archeologické objekty, ktoré operatívne s múzeom skúmal. Jedným objektom je pravdepodobne chata. Našli sa v ňom len dva nálezy – časť kamenného žarnova a železná ataša z vedra, ktorá umožnila datovať objekt do stredoveku, najskôr do 9. stor. Z druhého objektu sa nezískal žiadny ná-

10 cm

Sama Chalupku č. 12 – spona so ženského hrobu

lez, a tak len na základe tvaru je ho možné interpretovať s otáznikom ako zásobnú jamu a datovať s otáznikom rovnako ako predošlý objekt. Vo výkope bolo zdokumentované aj opakované narastanie terénu v mladšej dobe. Možno súvisí s navázaním hliny vykopanej počas výstavby trnavských sídlisk.

Zatiaľ posledný pozitívny výskum na Kopánke zrealizovala minulý rok PAMARCH, s.r.o. na Átriovej ulici na pozemkoch 4022/444 a 524 na stavbe rodinného domu. Vo výkopoch pre základy sa zistili tri sídliskové objekty. Jeden objekt sa

určil s veľkou pravdepodobnosťou ako zásobná jama. Našla sa v nej málopočetná a nevýrazná keramika z mladšej/neskorej doby halštatskej (600 – 450 p. n. l.) až doby laténskej, mazanica, fragment železného nožíka alebo nožníc a kameň zvláštneho tvaru. Druhý objekt bol určený ako pravdepodobná zásobná jama, ktorá bola sekundárne využitá ako odpadová jama, keď sa zasykala mazanicou s výraznými odtlačkami z deštrukcie blízkej stavby, tak ako vyššie spomenutý objekt na Mliečnej ulici č. 4. Keramické črepy z jamy pochádzajú z halštatskej doby, azda z jej mladšej/neskorej časti. Tretím objaveným objektom bola s veľkou pravdepodobnosťou kolová jama, v ktorej sa nezistili žiadne hnutelné nálezy.

Nálezy z výskumov realizovaných v roku 2019 až 2023 budú uložené v Západoslovenskom múzeu v Trnave. Posledný diel článku bude zameraný na najstaršiu tehelňu na Kopánke a pandemický cintorín s kaplnkou.

Ak viete čokoľvek o archeologických nálezoch, o ktorých neboli informovaní archeológovia, nielen na Kopánke, ale aj kdekoľvek inde, kontaktujte prosím autora článku

Obytná zóna Rybník – hrob

³ Hrob je v rámci Trnavy dôležitým nálezom, ktorý si zaslúži podrobné vedecké vyhodnotenie, ktoré ho aj presnejšie datuje.

⁴ Počas stavby vedľajšieho rodinného domu sa narazilo na väčšie množstvo kostí a ďalších nálezov, avšak nakoľko nebol nález ohlásený krajskému pamiatkovému úradu alebo inej inštitúcii, s istotou nevieme, či boli ľudské a ak boli, či pochádzali z hrobu súdobého s hrobom ženy.

alebo krajský pamiatkový úrad.

Za odborné konzultácie a poskytnutie prameňov ďakujem Ondrejovi Žaárovi, Radoslavovi Čambalovi, Róbertovi Őlveckému, Andrejovi Sabovi a Anne Bartekovej.

Archeologický slovník:

Ataša – kovanie spájajúce okraj nádoby s držadlom.

Chata – jednoduché a malé obydlie.

Kolová jama – výkop, do ktorého bol osadený drevený kôl, napr. z konštrukcie obydlia.

Mazanica – upravená hlina (zmiešaná najmä s plevami a nasekanou slamou) na vyplňovanie škár v drevených konštrukciách stien a na ich omietanie.

Praslen – stabilizátor otáčok (závažie) používaný pri tkaní na tkáčskom vretene. Vyrábala sa prevažne z keramiky.

Troska – odpad z tavenia rúd.

Žarnov – súčasť ručného

Obytná zóna Rybník – hrebeň

mlynčeka alebo mlynu. Dva žarnovy tvorili tzv. mlynské zloženie. Spodný žarnov bol statický, zvaný ležiak, a horný, zvaný behúň, sa otáčal. Trením žarnovov sa z obilia vyrábala múka.

Zdroje:

BARTEKOVÁ, Anna. *Trnava – Rodinný dom, parc. č. 3486/140*. Výskumná dokumentácia z archeologického výskumu č. 6/2021. B.m.: AB Archeo, 2021.

IVÁN, Robert. *Rekonštrukcia vodovodu ul. Kukučínova*. Výskumná správa č. 5/2019/Iván. Nitra: PAMARCH, s.r.o., 2019.

ŐLVECKY, Róbert. *Trnava, mestská časť Trnava-sever, mestská štvrť Kopánka. Stavba „Rodinný dom – novostavba“*. Výskumná správa č. 05/2023/OL. Bratislava: PAMARCH, s.r.o., 2024.

SABOV, Andrej. *Trnava – Kopánka*. Správa o archeologickom náleze. Trnava: Západoslovenské múzeum, 2020.

SABOV, Andrej – SLÁDOK, Matúš. *Trnava – Kopánka. Parcela reg. C č. 4021/95*. Správa o archeologickom náleze. Trnava: Západoslovenské múzeum, 2023-2024.

ŽÁAR, Ondrej – ŽÁAROVÁ, Lubica – TÁBIOVÁ, Miriama – ŠURÁNIOVÁ, Veronika: *Trnava – Obytná zóna Trnava Rybník – Inžinierske siete a komunikácie*. Výskumná správa č. 3/2019/Zaar. Nitra: PAMARCH, s.r.o., 2020.

MATÚŠ SLÁDOK

Krajský pamiatkový úrad Trnava

ZNÁMI I NEZNÁMI AUTORI HISTORICKEJ TRNAVSKEJ UNIVERZITY LXXXIII.

Ako si má počínať dobrý vládca a čoho sa má vystríhať podľa trnavskej tlače z roku 1757

Tretí marcový víkend prebehlo prvé kolo prezidentských volieb a Slováci mali po piatich rokoch možnosť zvoliť si novú hlavu štátu. Akiste sme si viacerí kládli otázku, aký by mal byť nový prezident, aké postoje by mal zastávať k vnútorným záležitostiam krajiny a ako by mal vystupovať v otázkach medzinárodnej politiky.

V tejto súvislosti azda nie je prekvapivé, že ideálu dobrého a spravodlivého vládcu, ktorý by stál na čele štátu a bol by prirodzeným a silným vodcom, ktorý by rozumel potrebám ľudí a súčasne by mal autoritu u ostatných panovníkov, sa už v minulosti venovali viacerí známi myslitelia. Staroveký filozof Platón v diele Štát prostredníctvom dialógu

popisuje ideálnu spoločenskú štruktúru, ktorá je založená na spravodlivosti a v ktorej ideálny vládca vyniká múdrosťou a spravodlivosťou. Ďalší významný starogrécky filozof Aristoteles rozoberá ideálne formy vlády v dielach Politika a Etika Nikomachova. Humanistický vzdelanec Erazmus Rotterdamský (1467 – 1536) napísal spis

Výchova kresťanského vládcu, kde popisuje ideálne princípy výchovy vládcu a zdôrazňuje pritom dôležitosť vzdelania a morálky. Spomeňme aj dielo Vladár, ktorého autorom je Niccolò Machiavelli (1469 – 1527). Jeho prístup bol však výrazne odlišný od idealizovaných koncepcií cnostného a spravodlivého vládcu. Myšlienky s podobnou

THEATRUM POLITICUM,

In quo

QUID AGENDUM SIT
A PRINCIPE,

ET QUID CAVENDUM,
ACCURATE PRÆSCRIBITUR.

AUCTORE

AMBROSIO MARLIANO

Papientis Canonico Regulari Lateranensis
Sacre Theologiæ Professore.

TYRNAVIÆ,

TYPIS ACADEMICIS SOCIETATIS JESU,
ANNO M DCC LVII.

tematikou rozoberajú vo svojich prácach aj filozofi a politickí myslitelia ako Thomas Hobbes (1588 – 1679), John Locke (1632 – 1704) či Jean-Jacques Rousseau (1712 – 1778). Neskôr v období osvietenstva a romantizmu sa téma ideálneho vládcu stáva námetom tak v literatúre, ako aj vo filozofii. Imanuel Kant (1724 – 1804) spája témy morálky a práva s otázkami

spravodlivosti a vlády, Friedrich Nietzsche (1844 – 1900) skúma povahu moci v kontexte spoločenskej autority.

Aj v produkcii historickej Trnavskej univerzity nájdeme spis venujúci sa tejto oblasti. Ide o pomerne podrobné dielo s názvom Politické divadlo (Theatrum politicum), ktoré vyšlo v Trnave prvýkrát v roku 1757. Jeho autorom je taliansky humanista Ambrosius Marli-

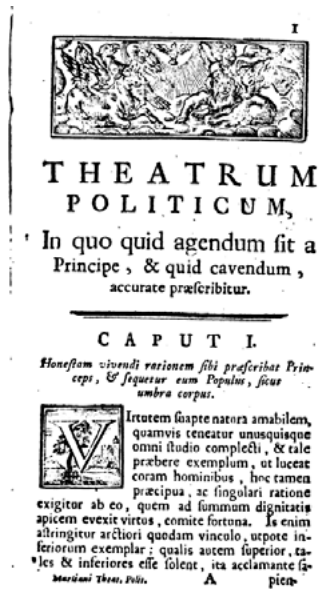
nus (tal. Ambrogio Marliani), pápežský kanonik a profesor teológie, ktorý žil v rokoch 1562 – 1632. O jeho živote z dostupných zdrojov vieme len veľmi málo. Pôsoobil ako historik a diplomat, pričom sa venoval najmä dejinám Milána a severného Talianska. Za jeho najznámejšie dielo je považovaný spis Kronika milánskych dejín (Chronicon rerum Mediolanensium). Dá sa predpokladať, že ako vzdelanec mohol poznať spisu Erazma Rotterdamského, či Niccola Machiavelliho a nechať sa ňou prípadne aj inšpirovať pri písaní nami pertraktovaného diela. Pravdou však je, že v Politickom divadle ani jedného z týchto mysliteľov nespomína. Z úvodných strán sa môžeme dozvedieť, že dielo prešlo cirkevnou cenzúrou a získalo imprimatur – súhlas na vytlačenie. Samotnému textu predchádza pre barokové tlače obvyklý príhovor čitateľovi, kde autor oboznamuje čitateľa so svojim zámerom vydať dielo s takouto témou a zakončuje ho latinským citátom „Celý svet je usporiadaný podľa príkladu kráľa.“ (Regis ad exemplum totus componitur orbis). Táto myšlienka sa prisudzuje rímskemu básnikovi Claudianovi (369 – 404), ale nachádzame ju už oveľa skôr u Platóna aj v Cicerónovej korešpondencii priateľom.

Marlianovo Dielo nesie podtitul Politické divadlo, v ktorom sa jasne opisuje, čo má vládca robiť a čoho sa vystríhať. Autor ho člení na tridsať kapitol. V nich postupne prezentuje svoj obraz vládcu a to, čo vyplýva z jeho funkcie. Podľa neho si vládca vybral početný spôsob života a ľud ho bude nasledovať ako tieň; jeho nerozlučnou družkou by mala

byť spravodlivosť a jeho vláda bude dlho prekvitať; základom panovania je vladárova vlúdnosť, blahom ľudu jeho predvídavosť a šťastím ríše je vládcova skromnosť. Ďalej by si mal vládca vyberať bezúhonných a múdrych sluhov a v ťažkých záležitostiach nech má poruke poradcov ako obozretných strážcov. Vladár je ako otec, ktorý nakladá ľudu znesiteľné bremená, a má zachovávať zákon do bodky, aby našiel milosť v očiach všetkých. Vládca má byť vzdelaný a má žičiť vzdelaniu vo svojej ríši, poruke mám mať posvätné knihy a vždy má mať na pamäti, že je človek, ktorý bol stvorený pre nebo a čoskoro zanechá všetky pozemské dobrá. Ak nebude počúvať bezohľadných udaváčov, jeho kráľovstvo bude nažívať v mieri, ak sa odvráti od pochlebovačných narušiteľov poriadku, jeho meno bude slávne. A napokon zdôrazní, že všetci tí, ktorí si ctili posvätné náboženstvo, vládli dlho a šťastne.

Súčasnou textu sú marginálne poznámky odkazujúce prevažne na diela starovekých spisovateľov a Sväté Písmo, ale nájdeme tu odkazy aj na mladších autorov, napríklad talianskeho humanistu Aenea Silvia, ktorý sa stal v roku 1458 pápežom, či teológia Jána Frederika Lumnia. V závere diela môže čitateľ využiť tri druhy indexov s odkazom na presné strany v knihe. Prvý z nich čitateľovi predstavuje obsah jednotlivých kapitol, druhý a tretí index akcentujú hlavné témy, ktoré autor vysvetľuje a ktoré čitateľ v diele môže nájsť.

Vráťme sa teraz k autorovmu odporúčaniu vladárovi, ktoré prezentuje v druhej kapitole, o tom, že jeho vládu by mala

nerozlučne sprevádzať spravodlivosť. Prirovnáva ju k najvyššej cnosti, vyzdvihuje jej objektivnosť, dokonca ju porovnáva so slnkom, ktorého neustále pálenie nemusí byť vždy prospešné, zato prítomnosť spravodlivosti je nevyhnutná. Svoj výklad k tejto téme začína týmito slovami: „Spravodlivosť, kráľovná všetkých cností, nech je vždy po boku kráľa, lebo ona je tá, ktorá kráľovskú veľkosť podporuje, riadi, osvecuje, ako najjasnejšie slnko. Pretože ona je vládkyňou nad všetkými ostatnými cnosťami. Najlepším dôvodom je jej objektivný charakter, pretože cnosť sa obracia k tomu, čo je ťažšie, a teda snaží sa človeka správne nakloniť väčšmi k cudziemu dobru, ku ktorému by prirodzene neinklinoval, ako k vlastnému, ku ktorému sa s ochotou prikláňa. Slnko je svetlom len pre telesné oči, spravodlivosť je však zrakom mysle. Dlhodobý svit slnka môže uškodiť a jeho neprítomnosť v noci neprináša až také veľké výhody. Zatiaľ čo je na škodu, ak

spravodlivosť chýba, ale vždy prospeje, ak je prítomná. Skutočne priliehavo napísal ten, kto spravodlivosť vládcu nazval dušou kráľovstva, keďže s odchodom duše, sa telo okamžite rozpadne, keď je však vyhnaná spravodlivosť, kráľovstvo sa zrúti do priepasti.“

Je zrejme, že človek sa od počiatku zaoberal otázkou, kto by mal stať na čele organizovaného ľudského spoločenstva. Podobne ako náš autor, zväčša pritom vychádzal prevažne z kladných ľudských vlastností, akými sú oddanosť, spravodlivosť, vlúdnosť, obetavosť, skromnosť a i. Tieto vlastnosti je možné všimnúť si na dobrých vladároch tak v minulosti, ako aj dnes, a tak Marlianov text môže byť istým odporúčaním tých povahových čŕt, ktoré sú odskúšané na vysokých pozíciách vekmi.

Zdroje:

Ambrosii Marliani: Theatrum politicum. Tyrnaviae: 1757, 492 s.

Erazmus Rotterdamský: Výchova kresťanského vladára. Z latin. originálu preložil Imrich Nagy. Trnava: Filozofická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2009, 293 s.

Súťažná otázka:

Čomu by sa mal dobrý vládca podľa Marliana vystríhať?

Správne odpovede zasielajte do 20. apríla 2024 emailom na katarina.karabova@truni.sk. Z účastníkov súťaže vyžrebujeme jedného, ktorý získa knižnú cenu.

KATARÍNA KARABOVÁ

Trnavská univerzita,

Filozofická fakulta

Karol Kučera na ceste k vlastným dejinám

V posledných desaťročiach sa akosi viac pozeráme aj do archívov, vydávajú sa knihy o dejinách obcí a k tomu patria aj dejiny našich rodov. Niekedy stačí málo a môžeme poskladať históriu našich otcov a dedov. Stačí sa pozrieť do matrik alebo archívov. Podľa takéhoto kľúča išiel aj Trnavčan Karol Kučera, ktorý roky žije v Bratislave. Možno aj jeho pohľad na vlastnú históriu bude pre vás inšpiratívny.

Aj keď Karol Kučera nie je profesionálny historik, rozhodol sa pred niekoľkými rokmi, že začne skúmať históriu vlastnej rodiny. „Základ, aby som začal skúmať históriu, mi vstúpil v mojom živote dedo. Sedel som mu na kolenách a rozprával mi historiky zo starej Trnavy. Bol sirota, keďže jeho otec Michal zomrel veľmi skoro. Pradedo pochádzal zo skromných podmienok, bol nosičom batožiny na trnavskej stanici. Pochovaný je na starej Kalvárii, kde zostalo len niekoľko pomníkov. Viem, že v 70. rokoch, keď rušili cintorín, nás vyzvali na prevoz pozostatkov príbuzných, no napokon k tomu neprišlo. Na začiatku bol teda môj starý otec, pretože vedel pútavo rozprávať. Sem-tam sa mu šmykol jazyk a povedal niečo ostrejšie. To ho stará mama napomínala,“ hovorí s úsmevom Trnavčan Karol Kučera, ktorý šiel do dôchodku v roku 2015.

Karol Kučera vyštudoval na Elektrotechnickej fakulte SVŠT výpočtovú techniku a počítačmi sa živil až do dôchodku.

„Z Trnavy si ma zobrali rodičia do Bratislavy hneď po narodení, v Trnave som trávil len leto do roku 1961, keď starí rodičia predali dom v Trnave a presťahovali sa do Bratislavy. Môj starý otec bol Karol, môj otec bol Karol, ja som Karol, môj prvorođený syn je Karol a jeho syn, môj vnuk, je Karol. Môj vnuk je teda Karol V.“

Rozhodol sa, že sa začne výskumu rodiny venovať naplno. „Aj dnes si občas na niečo spomínam, preto si všetko radšej zapisujem. Americkí mormóni sa postarali o skenovanie cirkevných matrik, tak som mohol náš rod začať študovať z kresla v obývačke cez internet. Pochopiteľne, neskôr mi to už nestačilo a rozhodol som sa skúmať ďalej. Musel som

Karol Kučera pri budove niekdajšej Sedliackej banky, ktorá fungovala len krátko po druhej svetovej vojne.

začať chodiť po archívoch, medzi inými aj po Štátnom archíve v Trnave. Pani Gabika Pospíšilová tam vie ochotne poradiť. Vie všetko, a čo nevie, vie, kde sa to dá zistiť,“ hovorí Karol Kučera. Postupne teda začal odkrývať archívy a hľadal svojich predkov. Samozrejme, podľa priezviska. „Najstaršieho Kučeru som našiel v 17. storočí. Je zapísaný v trnavskej mestskej knihe v roku 1686. Je to Ján Kučera, ktorý zložil meštiansku prísahu v slovenskom jazyku. To ma prekvapilo. Spolu s manželkou kúpili za 125 zlatých na Jeruzalemskej ulici dom. Podľa informácií, ktoré som sa dočítal, bol zlatník a nebol mešťan, keďže pochádzal spoza hradieb, teda

Otec Karol Kučeru, tiež Karol v čase vojenskej prezenčnej služby za slovenského štátu.

akoby z predmestia. Zrejme zarobil peniaze na zlatníctve a mohol si neskôr dovoliť stať sa mešťanom,“ hovorí Karol Kučera.

Zaujímalo nás, čím boli aj jeho ostatní predkovia až do polovice 20. storočia, keď sa on narodil. „Zistil som, že ostatní boli zväčša remeselníci, jeden záhradník, druhý tehlár. Ako som spomínal, môj pradedo nosil batožinu na stanici, starý otec bol majster v čokoládovej továrni Fischer. Mali dom na Ružovej ulici č. 5. Je to rožný dom pôvodne s tromi oknami do ulice. Dnes je dom už prerobený. Aj som sa chcel tam ísť pozrieť, žiaľ majetelia ma nepustili do dvora. Presne tam som pod marhuľou sedával so starým otcom, keď mi rozprával spomínané historiky,“ hovorí Karol Kučera a dostáva sa do roku 1922, keď sa narodil jeho otec. V roku 1943 ho odviekli do trnavskej posádky. Mal maturitu a preto šiel do dôstojníckej školy. Na vojenčine bol dva roky a nastúpil 1. októbra 1943. Pre peripetie skončil až koncom roka 1945, od roku 1946 nastúpil do Sedliackej banky na trnavskom námestí. Skúmal som aj v archívoch bánk, našiel som informáciu, že bol prokurista. Teda akýsi vedúci účtovník. Pôvodne na mieste Sedliackej banky bola Prešporská banka, potom sa budova zbúrala. Táto súčasná budova banky na námestí na rohu s Divadelnou ulicou vznikla v roku 1937.“

„Aj napriek tomu, že po roku 1948 zanikla Sedliacka banka a všetko sa zmenilo, bol otec účtovníkom do konca života. Jeho prvé zamestnanie bolo počas repnej kampane vo Farkašine, robil začas vo Figare a postupne postupoval po vojne do Sedliackej banky.

Od 1. marca 1948 nastúpil do Slovenska v Bratislave a pracoval vo výrobnom družstevníctve. Žiaľ, zomrel krátko po revolúcii, takže nebol čas, aby mi porozprával detaily zo svojej práce v Sedliackej banke.“ A čo má Karol Kučera na pláne v ďalšom výskume svojho rodu? „Teraz sa snažím zistiť čo najviac o živote mojich predkov, o pomeroch, ktoré pano-

vali v spoločnosti v čase ich života. Zistil som, že ten Ján Kučera bol asi bežár, pretože 3. septembra 1689 dostal od mesta pokutu 12 denárov, lebo sa s kýmsi pobil. Pani Pospíšilová z trnavského archívu mi sľúbila, že mi pomôže nájsť dom, ktorý v tom roku 1686 moji predkovia kúpili na Jeruzalemskej ulici podľa dobového súpisu daňovníkov. Niekedy

sa prichytím pri tom, že sa so svojimi predkami rozprávam, sedím s nimi v ich dome alebo s nimi chodím po uliciach starej Trnavy. Pri posteli mám zošit, aby som si mohol staré zapadnuté spomienky zapísať.“ hovorí Karol Kučera.

MARTIN JURČO

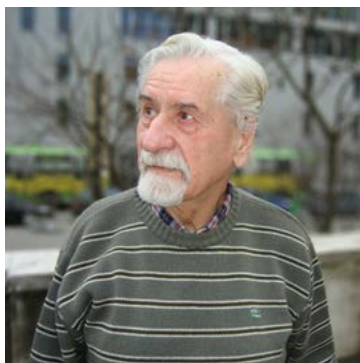
Foto: autor a archív KK

Vzťah k mestu mu priniesol aj zameranie historik divadla

Je to už desať rokov, čo odišiel z tohto sveta divadelný historik a kritik, náš rodák Ladislav Čavojský. Z Trnavy ho štúdiá a práca v oblasti divadelníctva prikovali v hlavnom meste. Keďže v čase jeho začiatkov neboli spracované základné dejiny divadiel a výskum divadelníctva, začal postupne v tejto oblasti. Svoj záujem zamerl najmä na dejiny slovenského ochotníckeho divadla do roku 1918, kam patrili aj dejiny divadelných predstavení v našom meste.

Venoval sa aj historickému výskumu divadelných budov. Medzi nimi má dodnes tá trnavská výsadné postavenie, veď je to najstaršia divadelná budova na Slovensku používaná na verejné divadelné predstavenia. Jeho kolega, divadelný vedec Miloš Mistřík ho nazval živou kronikou nášho divadla, a to od päťdesiatych rokov 20. storočia až podnes.

Ladislav Čavojský absolvoval v roku 1955 štúdium divadelnej vedy na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Odvtedy bol pracovníkom vedeckých pracovísk venujúcich sa výskumu divadelnej histórie v SAV. V prvej polovici 60. rokov bol aj hlavným redaktorom časopisu Slovenské divadlo. Mnohé z poznatkov zhrnul okrem časopiseckých článkov aj v publikáciách Divadlo v Trnave, Slovenské ochotnícke divadlo, Ochotnícke divadlo v období realizmu a Kapitoly z dejín slovenského divadla. Novšie práce publikoval v monografiách Dejiny Trnavy (1988) i v rovnomennom kompiláte z roku 2010. Ladislav Čavojský sa venoval tvorbe našich spisovateľov a dramatikov: Jánovi Palárikovi, Jánovi Chalupkovi i Martinovi Kukučínovi. Ani známa dvojzväzková Encyklopédia dramatických

umení Slovenska nemohla zostať bez jeho príspevku, rovnako sa stal spoluautorom najväčšieho slovenského encyklopedického diela – Encyklopédia Beliana.

Vzťah k divadlu vstúpilo Ladislavovi Čavojskému trnavské prostredie gymnázia. „Pamätám sa, že vždy keď rodičia prišli z predstavenia v trnavskom divadle, hneď som sa ich pýtal ako vyzerala scéna. Výpravná stránka divadla, scénografia, to ma zaujímalo. Vtedy sa ešte používali maľované kulisy, ktoré malo divadlo k dispozícii pre všetky hry. Keď som končil na gymnáziu, na školu prišiel agitovať niekdajší režisér Igor Ciel, vtedy študent z novozaloženej Vysokej školy múzických umení

z Bratislavy. To ma oslovilo, veď opera bola moja láska, aj keď sa v Trnave nehrala,“ spomínal v rozhlase Ladislav Čavojský. „Pamätám sa, že v časoch detstva nejakú modernú tvár mesto stále nemalo. To sa dá doložiť na mestskom divadle. Zachovalo sa práve preto, že moji rodičia boli dosť leniví stavať nové mesto, a teda aj novú budovu divadla. Takže staré neburáli.“ V čase svojho jubilea poskytol rozsiahly rozhovor o svojej ceste k divadlu i o svojom výskume divadelnej histórie. Mal rozsiahly osobný archív a jeho láskou bolo aj európske divadlo. V tomto čase hovoril aj o tom, čo si pamätal z hudobného života v našom meste. „Odohrával sa na chóre Dómu sv. Mikuláša, kde bol regenschori Mikuláš Schneider-Trnavský. Vždy v nedeľu tam odohral orchestrálnu omšu. Ja som si tento typ hudby vtedy zamiloval. To sú nezabudnuteľné spomienky. Dokonca na ľudovej škole som sa stal členom spevokolu, ktorý viedol Jozef Strečan- ský. Ten bol aj mojím profesorom na gymnáziu. Združenie sa volalo Saleziánski speváciškovia. On pestoval tiež hudbu pomerne širokého rozsahu a nacvičoval vlastné operety. Inšpiráciu čerpal

z klasických diel, najmä z Offenbacha. Je zaujímavé, ako som sa s Jozefom Strečanským skontaktoval. Bolo to ešte v časoch, keď som bol malý chlapec. Hrali sme nejaké ochotnícke detské divadelné predstavenie. Vtedy sa divadlá konali aj v sále saleziánskeho kláštora, čo je dnešné Marianum. Cez prestávku som

spieval pieseň *Keby som bol vtáčkom*. Myslel som si, že to je ľudová pieseň, nenapadlo mi, že jej autorom je Mikuláš Schneider-Trnavský. Po predstavení ma Jozef Strečanský oslovil. A tak som ako žiak ľudovej školy vstúpil do spevokolu, ktorého jadro tvorili dovedna gymnazisti. A tam neskôr študovali známi básnici – Vojtech

Mihálik, Viliam Turčány, ale aj Miroslav Válek. Do jedného ročníka sme však nechodili. Z vtedajšieho pohľadu boli aj jeden-dva roky veľkým vekovým rozdielom,“ povedal.

MARTIN JURČO

Foto: autor

Maryša

„Napsáno drama, prožito větší“

Jeden z najväčších klenotov českej divadelnej tvorby prišiel na trnavské dosky v premiére 22. marca 2024. Bratia Mrštíkovi napísali Maryšu v roku 1894 inšpirovaní skutočným príbehom Marie Horákové z Těšan, ktorá sa ako dvadsaťročná vydala za staršieho vdovca s tromi deťmi.

Uvedenia prvej hry Maryša sa dožila dokonca aj Marie Horáková. Tá v skutočnosti svojho manžela neotrávila, ale prežila s ním dlhý a ťažký život. Za všetko hovorí nápis, ktorý je vytesaný na ich spoločnom hrobe v Těšanoch: „Napsáno drama, prožito větší.“

Táto hra sa v Čechách aj na Slovensku inscenovala mnohokrát, dočkala sa viacerých rozhlasových uvedení, filmových aj televíznych spracovaní, ale aj parodických odkazov. Na Slovensku inscenácia Maryša v réžii Viléma Táborského otvárala

Slovenské národné divadlo v roku 1920.

V jubilejnej 50. sezóne Divadla Jána Palárika oživa tento ikonický príbeh pod režijnou taktovkou Matúša Bachynca, jedného z najvýraznejších režisierov súčasnej mladej generácie. Trnavská Maryša sa na tragický osud dievčata, ktorého donútili k sobášu, pozerá netradične, očami detí. Ako vidia nespravodlivosť, násilie a obmedzovanie slobody tí najmenší a ako ich to ovplyvňuje v ich ďalšom živote?

Hlavnú postavu Maryše stvárňuje talentovaná herečka Dana

Droppová spolu s hereckými kolegami zo súboru: Martinom Hronským, Silviou Soldanovou, Martinom Kochanom, Matúšom Beniakov, Miroslavom Beňušom a novým členom súboru DJP Lukášom Hercom. V inscenácii účinkujú aj hosťujúci herci: Branislav Matuščin, Vladena Škorvagová a Luba Dušaničová. Výsledkom dlhoročnej práce vzdelávania detí a mládeže v divadle je aj účinkovanie šiestich detí z Detskej divadelnej akadémie, ktoré dostanú svoju prvú príležitosť zažiť po boku profesionálov.

Výnimočné kostýmy odkazujúce na tradíciu moravskej dediny navrhla kostýmová výtvarníčka Marija Havran, návrhy scény pripravila Barbora Šajgalíková. Kostýmy aj scénu vyrobili umelecké dielne DJP pod vedením Zuzany Havranovej. Hudbu do inscenácie zložila Andrea Bučko.

Divadlo Jána Palárika v Trnave

Foto: Robert Tappert

Jeden z pilierov divadla Juraj Nvota jubiluje

Tento rok si (okrem iného) pripomíname aj dve jubileá spojené s našou profesionálnou scénou. Súbor divadla má polstoročie. Navyše, 1. marca oslávila sedemdesiatku jedna z dôležitých osobností divadla, režisér, herec Juraj Nvota. Ovplynul najmä prvé dve desaťročia súboru, keď spolu s Blahom Uhlárom vytvoril dva základné inscenačné piliere Divadla pre deti a mládež. Juraj navonok pôsobí chlapčensky, no jeho pohľad na svet je pohľadom zrelého muža. Zaiste to platí aj v tomto čase jeho životného jubilea.

Juraj Nvota po štúdiu na gymnáziu v roku 1977 absolvoval divadelnú réžiu na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Hneď sa zaradil do mladého súboru Divadla pre deti a mládež. V Trnave debutoval 9. decembra 1977 s réžiou Twainovho Toma Sawyera v hlavnej úlohe s Mariánom Zednikovičom a Zuzanou Kronerovou ako Becky. Potom prišlo mnoho úspešných predstavení. Spomeňme niektoré z nich: Romeo a Júlia, Hobit, Hamlet III., Muž ako muž, Charlie (inscenácia bola uvedená s veľkým s úspechom vo francúzskom Lyone, ktorú videla aj Geraldine Chaplinová), či úspešná adaptácia hry Kone sa strieľajú (s hosťujúcou Zdenou Studenkovou). V roku 1992 odišiel do bratislavského Divadla Astorka-Korzo '90. No do Trnavy sa viackrát vrátil, napríklad našťudovať kritikmi pozitívne prijatú inscenáciu Seana O' Casseyho Malý nočný príbeh alebo Amoriádu alebo Slovenský dekameron od Jozefa Lenharta. Výpočet všetkých aktivít a titulov Juraja Nvotu nie je úplný. Zaiste by sme do zoznamu mali zahrnúť aj jeho spoluprácu so Stanislavom Štepkom.

Ako filmoví diváci ho dôverne poznáme aj z filmov Dušana Hanáka. Hlavnú postavu poštára Jakuba si zahral vo filme Ružové sny. Mnohé exteriéry sa nakrúcali na dnešnej Hlavnej ulici v Trnave a v niekdajšej reštaurácii Krym. A na Ružové sny sa ho často pýtajú jeho priaznivci. „Človeka občas stretne jedinečná ponuka. To je tiež dar. Bol to úžasný zážitok, ktorý ma poznačil na celý život. Bola to pre mňa exkurzia do rímskej duše v podaní Dušana

Hanáka. Nakrúcalo sa pri Piešťanoch, v Trnave i na Záhorí. Je zaujímavé, že tento film sa dedí z generácie na generáciu, lebo doteraz ma mladí Rómovia z Čiech a Slovenska poznajú ako mladého Jakuba. Film prijali za svoj, pretože je pravdivý. Nepochlebuje, neskrášluje problematiku,“ hovorí Juraj Nvota, ktorý si vraj prvýkrát divadlo všimol, keď bývala jeho rodina v Piešťanoch. „Bolo to tiché a útulné mesto. Boli tam možnosti dostať sa do divadla a na koncerty. Pamätám sa, keď som mal asi desať rokov, zhorelo drevené divadlo v parku. Potom sa ten vzťah k divadlu ohlásil počas môjho 9. ročníka v Bratislave. Mojmým spolužiakom bol Maňo Huba. Jeho strýko Martin Huba bol herec v divadle. Viem, že raz prišiel niekto z Francúzska sa pozrieť k nim do Divadla na korze. Potrebovali rýchlo zohnať divákov. A tak Maňo zháňal všetkých kamarátov, aby prišli do divadla. Videl som všetky tie slávne predstavenia, ako bolo napríklad Čakanie na Godota. Potom som navštevoval rôzne

bratislavské divadlá, prišiel maturovať ročník a ja som skúsil risknúť divadelnú réžiu. Nedúfal som, že ma zoberú, ale chcel som vidieť, ako to tam prebieha. A zobrali ma na prvýkrát,“ spomína Juraj Nvota, pre ktorého prvou scénou bolo Divadlo pre deti a mládež.

„Jedna časť ročníka išla do Prešova, druhá do Trnavy. Tým sme zapadli do rodiny, ktorá zakladala divadlo. Boli tam naši o rok starší spolužiaci, teda ročník Blaha Uhlára. Prišiel so mnou dramaturg Andrej Maťašík, dramaturgička Mirka Čibenková, herci Iveta Mandžárová, Štefan Kožka a Ján Zachar,“ hovorí. Dnes sa hovorí o tomto divadle ako o výpovedi jednej generácie hercov. Ich spoločný rukopis sa formoval postupne. „Často sme robili na objednávku, bolo treba urobiť detské predstavenie, boli výročia. To mi samozrejme nezverili, pretože som nebol akosi najspolohlivejší (smiech). Boli sme vtedy mladí a bolo to zvláštne, keďže v iných divadlách boli zastúpené všetky generácie hercov. Preto sme sa

zamerali na rôzne dramatisácie. Mohli sme si dovoliť aj rôzne experimenty. Boli sme trochu v závetrí od ideologickej pozornosti, boli sme aj akýmsi ostrovom slobody. S Blahom Uhlárom sme sa striedali na naštudovaní inscenácií, pozývali sme si hostí, čo súbor aj hercov obohacuje o iný prístup. Chceli sme patriť k Trnave a divadlo ponúknuť ako bežnú potrebu alebo príťažlivú nepotrebu. Ako provokáciu fantázie, sna, tvrdej reality. Ako ostrov radosnej slobody," hovorí.

Za tie mnohé roky postupne naštudovali autorské divadelné predstavenia, vlastné dramatisácie, ale aj divadlo pre deti. „Nechceli sme v dramaturgii okupovať divadelnú knižnicu a vyberať odtiaľ tituly Ibsena a podobne. Jednak sme sa na to necítili herecky zrelí a na druhej strane sme boli generačným divadlom. Chceli sme inscenovať vlastné tituly, no autorsky sme to akosi nevedeli. Mírka Čibenková spomedzi nás bola jediná píšuca, pripravila aj niekoľko úspešných dramatisácií. Zuzana Kronerová mala kontakt na Stanislava Štepku, a tak sme ho oslovili. Tak aj vznikla spolupráca s Radošincami. Tak vznikli tri inscenácie. Ako som vstúpil do seba, Ako bolo a Ako sme sa hľadali. Podobne aj na trnavských doskách bolo uvedené predstavenie *Náš priateľ René* v úprave dvojice Lasica –

Satinský. Bol to akoby dar z neba. Trnavské divadlo hostovalo v Bratislave na nádvorí Starej radnice. Nanešťastie pršalo a my sme v hľadisku identifikovali pánov Lasicu a Satinského.

Po predstavení prišli za nami a zverili nám text diela *Náš priateľ René*, pretože v Bratislave im ho tesne pred premiérou stoplí. Ak by sme chceli, že podľa toho ako hráme, že by sme to zvládli. Ja som asi tak prvý rok váhal. Po čase sme dve postavy rozpísali na viacero, a tak vznikla táto trnavská inscenácia. Potom to Jaro Filip režíroval vo vtedajšom Štúdiu S, už s originálnymi autorami," hovorí.

Dnes sa na doskách Štúdia L+S predstavuje svojím súčasným naštudovaním hry *Náš priateľ René* jeho syn Jakub. Zaujímali nás aj vzťah vtedajšej generácie hercov k divadlu. „Hneď po škole sme začali bývať na slobodárni, prišli mnohé divadelné manželstvá. V Trnave som býval takmer 17 rokov. Mal som pocit, že to divadlo nemôžem zradiť. Prebehovanie z divadla do divadla sa mi nikdy nepozdávalo. Po čase, keď prišli spoločenské zmeny a mnoho aktivít sa mi presunulo do Bratislavy, tak už sa to nedalo uniesť dochádzanie. Ja som mal však vzťah k Trnave oveľa skôr ešte pred touto divadelnou érou. Trávil som tu v detstve prázdniny. Moja mama, stará mama,

strýko Milan a teta Šárika bývali v Trnave. Hrával som sa na rybníku, pri Coburgu. Veľa času som trávil so strýkom, ktorý bol trénerom volejbalistiek, sám na Slávií aj hrával. Začiatkom 90. rokov som dostal ponuku z divadla Astorka. Najprv som tam hostoval, zoznámil som sa so súborom, spôsobom tvorby. Mama mi zomrela, otec ostal sám. A tak i tieto životné okolnosti rozhodli o tom, že som sa rozhodol presťahovať do Bratislavy a zmeniť divadelné dosky. Vtedy som so sebou strhol viacero kolegov, boli medzi nimi Peter Šimun, Lajko Moravčík. Stretli sme v Astorke Maroša Zednikoviča a Zuzanu Kronerovú, ktorí predtým boli tiež v Trnave. Číže sa tam to trnavské jadro posilnilo Astorku."

MARTIN JURČO

Foto: autor a archív autora

70 rokov Západoslovenského múzea v Trnave

Západoslovenské múzeum v Trnave je neodmysliteľnou súčasťou Trnavy. Sídli v budove, ktorá bola v minulosti nepochybne dominantou mesta tak, ako je tomu aj dnes. Kontemplatívny rád sestier svätej Kláry sa usídlil v Trnave takmer pred 600 rokmi. Spočiatku tvoril ich kláštorňý komplex obytná budova a kostol.

Kláštorný objekt sa rozrastal spolu s aktívnym náboženským životom mníchov od 13. storočia až do januára 1782, kedy vstúpili do platnosti reformy Jozefa II. Bránu kláštora naposledy opustilo takmer 50 žien v rôznom stupni duchovného

stavu 18. septembra 1782. Po pokojnom živote v ovzduší modlitby čakali pre bývalý kláštor pohnuté časy. Budova slúžila ako vojenská nemocnica (do 1850), neskôr nemocnica pre psychicky chorých vojakov.

Keďže sa priestory bývalého

kláštora využívali spôsobom, na ktorý neboli primárne určené a nezriedka sa k nemu pristupovalo len z hľadiska účelu, zanechalo to na objekte devastačné stopy. V 50-tych rokoch 20. storočia budova poznačená neadekvátnymi drancujúcimi spôsobmi

využitia a vojnovou núdzou bola objektom, ktorý vyzeral neatraktívne, ale predstavoval potenciál, ktorý by mohol byť využitý pre kultúrnu resp. pamäťovú inštitúciu.

Dňa 24. augusta 1954 rada Krajského národného výboru v Bratislave schválila návrh a súhlasila so zriadením Krajského múzea v Trnave. Za jeho sídlo bola zvolená budova bývalého kláštora klarisiek, ktorú Trnavčania poznali ako Kláštorok. Od začiatku boli jeho ciele nastavené ambiciózne, tak ako aj v prípade Východoslovenského múzea v Košiciach a Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici. Bolo definované, že bude mať vlastivedný charakter, jeho náplňou malo byť zbierať, ochraňovať, spracovávať a prezentovať múzejné zbierky a malo sa stať metodickým centrom múzeí západného Slovenska. Po nevyhnutných úpravách a opravách zdevastovaného priestoru mohlo múzeum začať plniť svoju hlavnú činnosť až od roku 1956. Krajské múzeum v Trnave však zmenilo svoj názov už o päť rokov – v roku 1960 je vládnym nariadením delimitované do správy Mestského národného výboru v Trnave ako Západoslovenské múzeum. Už o tri roky na to, v roku 1963 bolo múzeum delimitované do správy Západoslovenského krajského národného výboru v Bratislave. Od 1. júla 1969 na 1,5 roka spravovalo Západoslovenské múzeum Ministerstvo kultúry prostredníctvom Správy múzeí, pamiatok a ochrany prírody pri MK SR. Začiatkom nového roka 1971 sa stal zriaďovateľom Západoslovenský krajský národný výbor v Bratislave. Po zrušení krajských národných výborov bolo múzeum od roku 1990 do roku 1994 riadené Ministerstvom kultúry SR. V rokoch 1994 – 1998 dokonca stratilo právnu suverenitu a stalo sa súčasťou intendatúry – Trnavského štátneho kultúrneho centra. Právnu suverenitu nadobudlo začiatkom roka 1999, kedy prešlo do pôsobnosti Krajského úradu v Trnave. Od prvého apríla 2002 je zria-

ďovateľom Západoslovenského múzea v Trnave Trnavský samosprávny kraj.

Zatiaľ, čo múzeum menilo svojich zriaďovateľov, jeho zamestnanci bez ohľadu na politické zmeny a pohyby sústredene pracovali na budovaní tejto pamäťovej inštitúcie. Vybudovali sa archeologické, etnografické, historické, botanické, geologické, zoológické zbierky i zbierka historického knižného fondu. Múzeum pripravilo počas svojej existencie množstvo výstav, podujatí, expozícií, vzdelávacích aktivít, ktoré prispeli ku kultúrnemu a historickému rozhľadu svojich návštevníkov. Odborní zamestnanci, dokumentátori, fotografi a konzervátori pomohli uchovať a aj vrátiť do pôvodnej starej krásy množstvo predmetov, ktoré sú súčasťou histórie nielen mesta, ale aj regiónu.

Tento rok si pripomíname sedemdesiat rokov existencie Západoslovenského múzea v Trnave, sedemdesiat rokov mravenčej vedeckej, umeleckej i manažérskej práce jeho zamestnancov, ktorí pomohli vybudovať múzeum také, aké ho poznáme aj dnes. V jubilejnom roku 2024 sme pripravili pre našich návštevníkov viaceré zaujímavé akcie. Koncom marca sme otvorili **novú expozíciu Dejiny Trnavy**, na ktorú okrem zriaďovateľa prispel aj Fond na podporu umenia. Už v apríli sprístupníme pre verejnosť vernú **repliku Uhorskej kráľovskej koruny** v hlavnej budove múzea. Predstavíme i **interaktívnu výstavu Slovakia**, ktorá s pomocou najmodernejších technológií ponúkne návštevníkovi netradičné spojenie archeológie a virtuálneho sveta. **Výstava**

Paralelity nás preniesie do sveta vrcholového športu. Poukáže na alternatívny svet ľudí s rôznym typom hendikepu, ktorí dosiahli víťazstvá, ako v dnešnom svete športové hviezdy. Nebude chýbať už tradične post festivalová produkcia Etnofilmu, kde sa predstavia víťazné snímky z tohto medzinárodného festivalu dokumentárneho filmu. Keďže Západoslovenské múzeum má vlastivedný charakter sprístupníme **novú výstavu Skryté poklady Slovenska** (výstava o ohrozenej biodiverzite s dôrazom na biotopy). Ožije Múzeum knižnej kultúry, kde otvoríme **výstavu Osemnásť storočie slovom a obrazom** a expozíciu **Naši nesmrteľní** – knižná kultúra v Trnave a okolí venovanú tematike národného obrodovania.

V múzeu sme začali od roku 2020 s tradíciou vedeckých konferencií. Úspešnú minuloročnú tému Sakrálne pamiatky na Slovensku vystrieda tento rok konferencia s témou Hrance a bariéry nielen v 21. storočí. Novinkou je **program Múzeum pre seniorov a Nedelňá múzejná kaviareň** s rozprávaním na vopred dané témy z nedávnej histórie nášho mesta, ale aj prázdninová aktivita pre mladých – Mladý archeológ. Samozrejme, nezabúdame ani na Letné dielne v múzeu a Školu ľudových remesiel s ponukou zaujímavých kurzov. Západoslovenské múzeum v Trnave týmto pozýva verejnosť na všetky podujatia v svojich priestoroch – v hlavnej budove múzea, Dome hudby Mikuláša Schneidra Trnavského a Múzeu knižnej kultúry. O ďalších dielčích aktivitách budeme pravidelne informovať v médiách, prostredníctvom plagátov a pozvánok, na sociálnych sieťach a webovej stránke.

Oslávte s nami 70 rokov nášho múzea, dotknite sa spolu s nami histórie, umenia a krásy spôsobom, aký môže sprostredkovať pamäťová inštitúcia.

doc. PhDr. Martina Bocánová, PhD.

Západoslovenské múzeum v Trnave

Nová expozícia o dejinách kráľovského mesta Trnavy

V piatok 22. marca sa v Západoslovenskom múzeu v Trnave uskutočnilo slávnostné otvorenie novej expozície Dejiny Trnavy. Expozícia venovaná dejinám prvého kráľovského mesta na Slovensku od stredoveku do konca 18. storočia sa do múzea vrátila po dlhých šiestich rokoch. Pôvodná expozícia bola inštalovaná v 80. rokoch 20. storočia, a keďže po tridsiatich rokoch svojej existencie nespĺňala kritériá modernej prezentácie dejín, v roku 2018 bola demontovaná. V prezentácii dejín Trnavy nastala pauza. V roku 2021 múzeum vstúpilo do grantového programu Fondu na podporu umenia, v rámci ktorého bola vyhlásená verejná architektonická súťaž. Víťazný projekt sa stal podkladom k samotnej realizácii, v ktorej sa autori pokúsili zhrnúť históriu mesta od predmestského horizontu až po obdobie jeho barokového rozkvetu. Projekt vizuálne evokuje trhy, stánky s odkazom na trhovú osadu, čo bolo inšpiráciou autora víťazného návrhu. Konštrukcia je centrálné umiestnená v priestore a návštevník vníma predmety z oboch strán.

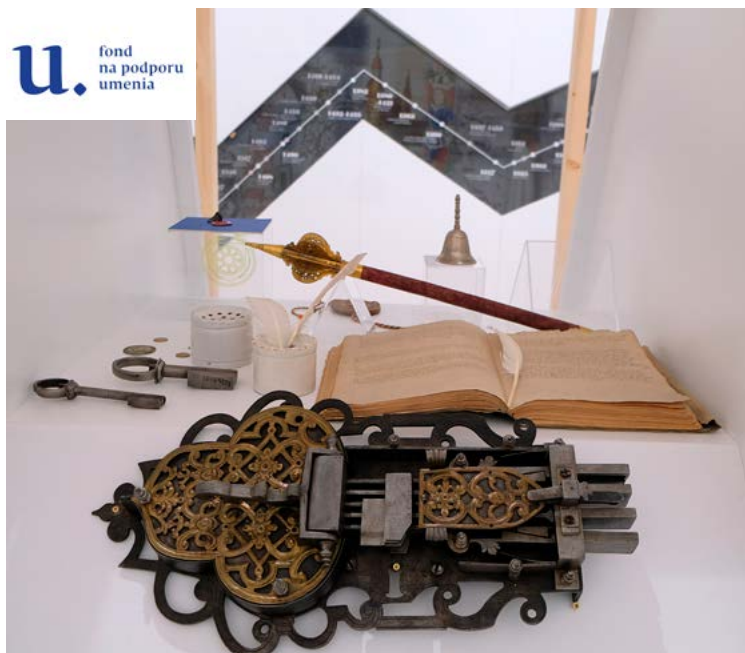
Naprieč expozičným priestorom sa ťahá podsvietená časová os s významnými medzníkmi, ktoré významne ovplyvnili dejiny prvého kráľovského mesta na Slovensku. Štruktúra expozície je rozdelená chronologicky do troch celkov. Predmestské osídlenie Trnavy bohaté na archeologické exponáty predstaví mesto do udelenia krá-

Súčasťou stredovekého celku je štylizovaný hrob s kostrou muža z 15. storočia, ktorá bola nájdená v odpadovej šachte na radnici počas archeologického výskumu v roku 2001. Z tohto výskumu pochádza aj množstvo predmetov každodennej potreby, ako sú hlinené gotické poháre, hrnce, kožené výrobky, kľúče,

ské pečatidlo, richtárske žezlo a zvonček, ktorý slúžil na zvolávanie mestskej rady, spolu s mečom mestskeho kata a jeho vývesným štítom odkazujú na mesto s kráľovskou jurisdikciou.

Najrozsiahlejším celkom expozície je obdobie, ktoré predstavuje Trnavu v priebehu 16. až 18. storočia. Zachytáva premeny architektúry mesta od renesancie cez barok po klasicizmus. Príchodom kapituly a ostrihomského arcibiskupa do Trnavy v roku 1543 sa Trnava stala na 300 rokov kultúrnym a duchovným strediskom vtedajšieho Uhorska. Stavali sa budovy Trnavskej univerzity, ktorá priniesla do Uhorska vzdelanosť a natrvalo zmenila ráz mesta. Okrem učebných pomôcok a kníh z produkcie trnavských kníhtlačiarň sa autorom podarilo do expozície zapožičať od doc. Mariána Mráza, SJ strieborný zvonček z Katedrály sv. Jána Krstiteľa z roku 1684. Vizualizáciu budov trnavskej univerzity, jej konviktov a seminárov dokresľuje grafika, ktorej kópiu múzeum získalo z Ostrihomskej katedrálnej knižnice.

Neoddeliteľnou súčasťou histórie Trnavy boli bitky a vojenské operácie, ktoré sa odohrali pri trnavských hradbách a v jej blízkom okolí a poznačili dejiny mesta. Priestor venovaný tejto temnej stránke v dejinách, prezentujú

lovských výsad v roku 1238. Celok Stredoveká Trnava dokumentuje obdobie vzniku prvej murovanej meštianskej zástavby a spôsob života stredovekého Trnavčana.

zámky, dokonca sa zachovali i fragmenty sklenených nádob. Samostatný priestor je venovaný samospráve mesta. Faksimile výsadnej listiny z roku 1238, mest-

chladné zbrane z obdobia prítomnosti husitských vojsk za trnavskými hradbami a z obdobia tureckej agresie. Palné zbrane používané protihabsburskými povstalcami dostali v expozícii priestor v štylizovanej zbrojnici.

Trhová osada na križovatke obchodných ciest predurčovala Trnavu k mestu s trhovou tradíciou. Jej význam v období tureckej agresie v Európe vzrástol natoľko, že sa stala významným centrom obchodu s dobytkom a obilím. Trnavská merica bola všeobecne platnou jednotkou v stredoeurópskom priestore. V expozícii je preto nemalý priestor venovaný práve obchodu a bohatstvu mesta, čo v nemalej miere súviselo s rôznorodosťou remesiel a cechovej organizácie. Väčšina exponátov prezentujúcich cechy a obchod Trnavy, ako sú cechové truhlice, vývesné štíty, pečatidlá a artikuly tvorili súčasť pôvodnej expozície a svojou výpovednou hodnotou sú nenahraditeľné.

Pre záujemcov o numizmatiku autori pripravili numizmatické boxy s prezentáciou dukátov, toliarov a denárov, ktoré požívali v priebehu storočí nielen Trnavčania, no aj cudzí obchodníci. Interaktívna cechová truhlica ponúka možnosť chytiť si do ruky predmety z 3D tlačiarne, ktoré zvykli byť súčasťou majetku cechmajstra.

Zážitok z prehliadky expozície obohacujú moderné technológie. Pri vstupe návštevníkov privíta model mesta v hradbách aj s blízkym okolím, na ktorom premietaaná projekcia predstaví zmeny v jednotlivých obdobiach. Digitálna kniha je venovaná trnavským kostolom, ktoré boli do konca 18. storočia v Trnave postavené a svedčia o prítomnosti rôznych reholí, ktoré mali nemalý vplyv na duchovný obzor Trnavčana. Okrem textovej a obrazovej časti sú súčasťou knihy krátke videá natočené v Bazilike minor, v Katedrále sv. Jána Krstiteľa,

v Kostole sv. Heleny a v Kostole Nanebovzatia Panny Márie. Informačná obrazovka delená do štyroch tematických celkov ponúka možnosť vyhľadať si doplňujúce informácie k témam kráľovského mesta, vzdelanosti, architektúry a samozrejme k významným dejateľom trnavských dejín.

Realizáciu expozície z verejných zdrojov finančne podporil Fond na podporu umenia a s väčším podielom ju dofinancoval zriaďovateľ múzea – Trnavský samosprávny kraj. Úpravu expozičného a vstupného priestoru zabezpečila firma STEFE, spol. s r. o. Výstavný mobiliár a hardware vysúťažila firma Kvant, spol. s r. o. a software a artwork firma Zebra, spol. s r. o. Autori expozície dúfajú, že finálna podoba prezentácie dejín kráľovského mesta nadchne nielen laickú verejnosť, ale potešenie z nej si odnesú i odborníci a znalci trnavskej histórie.

Mgr. Lucia Duchoňová
Západoslovenskom múzeu v Trnave

Oslava tanca, Vivaldi v kostole, Randevú pri víne a ďalšie eventy v apríli

Do ulíc sa s teplými dňami vracia po zime i kultúra. Mestské kultúrne stredisko - Zaži v Trnave prináša v spolupráci so zahraničnými umelcami, vinármi, a dokonca i študentmi UCM viacej nových podujatí.

Piesne rodáka Schneidera-Trnavského a závan Benátok

V rámci medzinárodného festivalu klasickej hudby Trnavská hudobná jar môžete v apríli zažiť dva zaujímavé koncerty. V spolupráci s Poľským inštitútom zaznejú v nedeľu 7. apríla o 19.00 h Bonbóniky M. Sch. Trnavského. V sladkom výbere sa určite objavia známe skladby ako Keby som bol vtáčkom či Hej, pofukuj, povievaj. V Zrkadlovej sále Divadla J. Palárika ich odspieva Ingrida Gápová s klavírnym doprovodom Bartłomiejom Weznerom.

Nenechajte si ujsť ani ďalší špeciálny koncert Trnavskej

hudobnej jari – **Po Benátkach s Vivaldim**. 28. apríla o 20.00 h do presiakene cez múry fran-tiškánskeho Kostola sv. Jakuba

závan mora. Vysoké stropy rozozvučí taliansky súbor Armonioso, ktorý predvedie na dobových nástrojoch dokonalú interpretáciu

TÝ TRNAFSKÉ MÁJE
Postavme spolu máj
v Kamennom mlyne
- Trnava

30. 4. 2024
o 18:00

Trnavčan UCM Trnava

Vivaldiho skladieb. Lístky na obidva večery s klasikou zakúpíte v TIC Región Trnava – Mestská veža alebo pred koncertom na mieste.

Živé nahrávanie podcastu v Ružovom parku

Mestské kultúrne stredisko – Zaži v Trnave sa tento rok spojilo i so študentmi Fakulty masmediálnej komunikácie UCM, aby spoločne vytvorili podujatie, ktoré osloví i mladú komunitu v meste. Zastavte sa 22. apríla podvečer v Ružovom parku. Medzi záhonmi o 17.00 h vyrastie malé pódium, kde budete môcť počúvať na tulivakoch nahrávanie populárneho Vedátorského podcastu. Podvečernú atmosféru parku doplnia aj diskusie na témy, ktoré rezonujú mladou generáciou. Ružový park bude jednou zo zastávok cestovateľského influencera Milana bez mapy a Samuela Miškova, bývalého absolventa Univerzity sv. Cyrila a Metoda, ktorý vystupuje pod známou prezývkou samo_zvany.

Námestie SNP bude patriť vínám

Pri Ružovom parku ešte chvíľu ostaneme. Vedľa rozkvitnutých záhonov s ružami sa v sobotu 27. apríla podvečer rozložia vinári. Nové podujatie Randevú pri víne prinesie nielen ochutnávky vín, ale i hudbu. Z balkónika knižnice bude k degustácii a randeniu nad hlavami hrať dídžej.

Deň tanca a Ty trnafské máje!

28. apríla budeme na pešej zóne pred radnicou už jedenásty krát oslavovať tanec vo všetkých svojich podobách. Dramaturgiu ku Dňu tanca opäť vytvorila Adriana Liptáková, ktorá v Trnave už dlhé roky vedie tanečnú školu. Na pódium sa od 17.00 h predstavia tanečné súbory, ktoré prevedú rôzne tanečné štýly od baletu, cez súčasný tanec až po ľudovky. Na Hlavnej ulici si tak pohyb budú môcť užiť plnými dúškami malí aj veľkí.

S jarou sa neodmysliteľne spájajú aj tradície - a veľa folklóru. Apríl ukončia Ty trnafské máje! v Kamenáči. O folklórny zážitok sa 30. apríla postará o 16.00 h Univerzitný folklórny súbor Trnafčan, ktorý sľubuje bohatý program plný spevu, hudby a tanca spolu so zábavným sprievodným programom pre najmenších.

Viac info na kultura.trnava.sk

BARBORA HUDÁKOVÁ

V apríli Kreatívne centrum Trnava otvorí dvere do svojich LABOV a privíta svieži festival hier a technológií

Aj kreativita má svoj svetový deň, je ním 21. apríl. V KCT ho oslávime hneď dvoma podujatiami. Pre všetkých technologických nadšencov, kreatívcov, umelcov, dizajnérov a verejnosť, ktorú zaujíma využitie najnovších technológií v tvorivom procese, otvoríme od 11. do 13. apríla naše LABY – FabLAB a MediaLAB. O týždeň neskôr, v sobotu 20. apríla, bude KCT hostiť prvý ročník sviežeho festivalu hier a technológií PixelZest.

Otvárame FabLAB a MediaLAB – miesto, kde ožívajú nápady

Základnou myšlienkou FabLABOV (z anglického Fabrication Laboratory – výrobné laboratórium) je vytvoriť pre kreatívcov priestor, kde môžu zhmotniť svoje nápady.

„FabLAB v Kreatívnom centre Trnava je predovšetkým o tvorení prototypov pomocou digitálneho dizajnu s využitím rôznych

technologických prostriedkov,“ vysvetľuje Zuzana Bezáková, riaditeľka KCT. Je vybavený veľkoformátovými a maloformátovými 3D tlačiarňami, 3D skenerom, vinylovou rezačkou. „MediaLAB prepája kreatívne, grafické a vzdelávacie aktivity, pre ktoré ponúka vybavenie najnovšími technológiami a softvérom pre virtuálnu realitu, grafickú tvorbu a programovanie.“ Priestor je svojim profesionálnym

vybavením vhodný pre cieľové skupiny z rôznych oblastí kreatívneho priemyslu, ako aj umelcov či tvorcov digitálnych hier.

„Počas podujatia Otvorených LABOV chceme ukázať, aké široké využitie majú moderné technológie v procese tvorby,“ uviedla Zuzana Bezáková. Od štvrtka 11. apríla do soboty 13. apríla sa okrem prehliadok priestorov

môžu návštevníci aktívne zapojiť do workshopov a spoločne pod vedením skúsených lektorov objaviť fascinujúci svet 3D modelovania, textúrovania, či 3D tlače. „Veľmi sa tešíme z účasti Michala Šabíka na programe Otvorenia LABOV. Okrem práce v reklame a filme prednáša na VŠMÚ v Ateliéri vizuálnych efektov a v Ateliéri herného dizajnu. Pre KCT si pripravil prednášku a praktické ukážky tvorby reklám, zaujímavých produkcií s využitím 3D grafiky, Motion Capture a 3D skenovania,“ priblížila obsah prednášky Zuzana Bezáková. Celý program a témy workshopov si môžete pozrieť na webe kct.sk.

Festival PixelZest – nová forma modernej zábavy v Trnave

PixelZest je festival hier a technológií, ktorý do Trnavy zavíta počas piatka a soboty 19. a 20. apríla. Za jeho organizáciou stojí mladý tím kreatívcov z Creativeparku. „Tento rok je to naša festivalová premiéra v Trnave. Naším cieľom je priniesť do mesta novú formu modernej zábavy, edukovať mládež a rodičov v témach digitálneho priestoru a vytvoriť zážitok spá-

jajúci všetky generácie,“ vysvetlil Daniel Sokol, ktorý má skúsenosti s organizovaním veľkých herných podujatí v Česku. Piatkový deň je určený na prednášky pre základné a stredné školy, na ktorých sa študenti bližšie zoznámia s prostredím hier, jeho nástrahami, ale aj históriou. Sobota je otvorená širokej verejnosti so vstupom zadarmo a bohatým programom pre rodiny s deťmi, ale aj hernú komunitu. „Pre hráčov budú prichystané herné zóny s počítačmi, závodné simulátory, konzolové hry, virtuálna realita, edukatívne prednášky a súťaže,“ priblížil program Daniel. „Na festivale sa určite objaví aj „1to1 challenge“ s ostatnými návštevníkmi, takže by ste mali začať trénovať.“ Celý program festivalu sa bude odohrávať v priestoroch Kreatívneho centra Trnava na Hlavnej 17 od 10.00 do 18.00 h.

V MAKUKI ateliéri budú kvitnúť kvety na akvarelovom papieri

Ak je vám bližší štetec a plátno, ako klávesnica a digitálne technológie, môžete sa zapojiť do cyklu pravidelných workshopov akvarelu, ktoré v KCT chystá MAKUKI atelier. Kurz bude viesť vždy dobre naladená lektorka Alena Mazáno-

vá, maliarka makov, rastlín, kvetov a emócií jemne zapustených v subtilných farbách a štruktúrach akvarelového papiera. „Pripravili sme šesť tém, z ktorých každá je zameraná na niektorú z techník, postupov alebo efektov akvarelu. Výsledkom každého workshopu bude vlastná akvarelová maľba, ale i hodnotne strávený čas či už s kamarátkou, ale i samými so sebou,“ vysvetlila Alena. Kurz je určený pre dospelých, začiatočníkov alebo mierne pokročilých. „Začíname 10. apríla a budeme sa stretávať každý nepárny týždeň v stredu od 17.30 do 20.00 h. Na prvom workshope sa zoznámime so základmi techniky akvarelovej maľby. Výsledkom bude jednoduchý, ale efektný obrázok florálneho motívu. V ďalšom zapojíme fantáziu a vymyslíme si vlastné kvety a kompozície. Čaká nás lazúrovanie, vrstvenie farieb, aj veľmi hravý workshop maľovania odkvitnutých púpav,“ priblížila témy workshopov Alena. Odporúčame zabezpečiť si miesto na kurze včas na info@makuki.sk, pretože počet účastníkov je obmedzený.

MARTINA PONTESOVÁ

Foto: Marek Eštočín

Mládežnícky parlament zapája zanietených mladých ľudí do vecí verejných

V našom meste od začiatku tohto roka aktívne pôsobí Mládežnícky parlament mesta Trnava (MPTT). Predstavuje skupinu ambiciózných mladých ľudí vo veku od 14 do 30 rokov, ktorí si kladú za cieľ nielen aktívne sa zapájať do života mesta, ale aj meniť ho k lepšiemu. Ich odhodlanie a entuziazmus sú viditeľné vo všetkých plánovaných aktivitách, od spolupráce na mestských a krajských projektoch, cez prepájanie žiakov základných a stredných škôl, až po budovanie demokratických inštitútov a podporu demokratickej diskusie.

Koncom februára sa jeho zástupcovia zúčastnili víkendovej študijnej návštevy mládežníckych parlamentov mesta Zvolen a Lučenec. Cieľom návštev bolo nadviazanie kontaktov a zoznámenie sa s ďalšou činnosťou aktívnych mladých ľudí. Členovia MPTT spolu s Mládežníckym parlamentom mesta Zvolen a Lučenec a členmi Mestského zastupiteľstva mesta Zvolen, diskutovali o problematike tvorby štatútu, rozdeľovaní funkcií a celkovom fungovaní mládežníckeho parlamentu. Po diskusii členovia MPTT predstavili svoj parlament a nasledovne si vypočuli prezentácie rôznych aktívnych mladých ľudí, ktorí im predstavili svoju činnosť. Týmto spôsobom MPTT nazbieral rôzne užitočné kontakty pre prípadnú budúcu spoluprácu. V meste Lučenec sa členovia MPTT zoznámili s členmi Mládežníckeho

ho parlamentu mesta Lučenec a navštívili miesta pre rozvoj mládeže. Ďalej nasledovala diskusia s členmi lučeneckého mestského zastupiteľstva.

Projekt "Participujte v Trnave" spolufinancuje program Erasmus+ Európskej únie.

MPTT

Vzniklo nové informačné centrum so zameraním na environmentálne témy a vodu

V Trnave vzniklo nové environmentálne informačné centrum Voda pre klímu. Sídlí na Ružindolskej 3. Poskytuje verejnosti informácie nielen o činnosti občianskeho združenia Voda pre klímu – environmentálne technológie, ale najmä o funkcii vody z pohľadu klimatickej zmeny, o biodiverzite i o mokradiach.

Informačné centrum je prístupné verejnosti na základe telefonickej dohody.

Kontakty: info@vodapreklimu.sk; +421 917 325 597

Členovia občianskeho združenia pre záujemcov radi pripraví prednášky alebo workshopy. Vo vonkajších priestoroch si pomocou 3D modelu môžu návštevníci

vlastnými rukami vyskúšať, ako fungujú vodozádržné opatrenia a aký je ich účinok na krajinu. Pozývajú tiež na výstavu posterov o tom, ako zaobchádzali s vodou staroveké civilizácie. Poradia aj ako postupovať pri eliminácii vplyvov klimatickej zmeny a globálneho otepľovania.

-red-

Malé gestá s veľkým významom

8. marec je deň, ktorý už 116 rokov patrí oslave Medzinárodného dňa žien. Pre niektorých prežitok, pre iných sviatok, ktorý má svoje miesto v kalendári.

Ženy si zaslúžia pozornosť a úctu za ich odvahu a silu zvládnuť aj nemožné. Láskavo odovzdávajú svoje vedomosti, skúsenosti a svojou trpezlivou prácou a každodennou snahou robí svet krajším miestom, ukazujú cestu ďalším generáciám. A to si zaslúži

oslavu!

Mali ju aj v Zariadení pre seniorov na Vansovej ulici v Trnave. Pri príležitosti sviatku MDŽ klientov zariadenia navštívili spevácky súbor Nádej, ktorý ich rozospieval a vyčaril ne jeden úsmev na tvári. Speváci priniesli radosť a pozitívnu atmosféru.

Nechýbali ani kvety, symboly krásy a života, ako prejav vďaky a úcty voči nim. Nezapúdajme, že aj malé gestá môžu mať veľký význam.

Kolektív ZpS

Členovia Jednoty dôchodcov nestrácajú čas ničnerobením

Jednota dôchodcov na Slovensku vznikla v roku 1990. Je občianskym združením, ktoré združuje občanov v dôchodkovom veku. V súčasnosti má 93 200 členov v 1 195 základných organizáciách v 72 okresných a 8 krajských organizáciách JDS. Jednota dôchodcov Slovenska je dôležitým pilierom podpory seniorov. Od založenia mestskej organizácie JDS Trnava v roku 1994 sa stala nenahraditeľnou súčasťou komunity, ktorej kancelária aj Denné centrum 1 aktuálne sídli na Hlavnej ulici č. 8. Štatutárnym orgánom MO JDS je výbor, ktorého predsedom je Igor Fabián. Organizácia aktívne poskytuje široké spektrum aktivít a služieb pre svojich členov, ktorých je aktuálne 830.

Svojou starostlivosťou vytvára MO JDS Trnava priestor pre kultúrne, spoločenské a záujmové aktivity pre seniorov. Spolupráca s mestom Trnava je kľúčom k úspešnému napĺňaniu cieľov organizácie. Jej členovia majú aktívne zastúpenie v Rade seniorov, poradnom orgáne vedenia mesta, čo im umožňuje aktívne sa podieľať na rozhodovacom

proces, ktorý ovplyvňuje ich životy.

Raz mesačne sa členovia MO JDS Trnava stretávajú na členskej schôdzi v aule Univerzity sv. Cyrila a Metoda, kde si pred začatím programu vypočujú vhodnú prednášku alebo ich svojim vystúpením poteší spevácka skupina Jesienka. Tieto prednášky a vystúpenia spestrujú a obohacujú duševný a kultúrny život seniorov. Okrem toho sa na týchto stretnutiach diskutuje o plánoch práce, finančnom rozpočte a volia sa noví členovia do výboru organizácie.

MO JDS Trnava sa tiež venuje organizovaniu rôznych aktivít a výletov, ktoré majú obohacujúci vplyv na život seniorov. V marci organizovala MO JDS Trnava prehliadku historických

pamiatok mesta, cyklus prednášok o lunárnom kalendári a návštevu Slovenského národného divadla. V nadchádzajúcich mesiacoch sú plánované ďalšie podujatia, ako napríklad výlety do prírody, na kúpaliská či návštevy kultúrnych podujatí. Seniori sa chystajú aj na poznávací zájazd do Čiech i výlet do Viedne loďou z Bratislavy.

Hlavným cieľom MO JDS v Trnave je zlepšiť kvalitu života seniorov v meste a poskytnúť im čo najviac možností na aktívne a plnohodnotné zapojenie sa do spoločenského života. Svojou činnosťou a podporou nielenže prispieva k fyzickej a duševnej pohode seniorov, ale aj k ich celkovej spokojnosti.

Doc. JUDr. Jozef Kudla PhD a redakcia

Ilustračný obrázok

Bývalý úspešný hádzanár Juraj Šimek krstil v rodnej Trnave svoju autobiografiu Hráč

Mestská športová hala na Rybníkovej ulici zažila v nedeľu 20. marca nevšedný spoločenský sviatok. Do svojho rodného mesta zavítal odchovanec tamajšej hádzanárskej liahne, 55-násobný reprezentant Československa Juraj Šimek (nar. 5. 3. 1957). Ľavý krídelník sa vo výbere ČSSR predstavil na majstrovstvách sveta 1977 vo Švédsku (juniori) a 1982 v Nemecku (muži). V oboch šampionátoch obsadila naša reprezentácia desiatu priečku.

Ján Lukačovič, Karol Debnár a Juraj Šimek pri slávnostnom uvedení knihy Hráč do života.

Príjemné predpoludnie zorganizovalo voľakedajšie hádzanárske trio Ján Lukačovič, Štefan Tomášik a Viktor Dubovský. Športová literatúra faktu je teda obohatená o čitateľsky zaujímavé dielo. Knihu pod názvom Hráč si J. Šimek sám napísal aj finančne uhradil. Krstným otcom sa stal legendárny Karol Debnár (* 26. 3. 1936, Cífer), nositeľ štátneho vyznamenania Za vynikajúcu prácu. „Nebyť pána Debnára, nášho trpezlivého trénera v mládežníckom družstve Lokomotívy, asi by zo mňa nebol hádzanár,“ uviedol Juraj. Vzápätí mu na palubovke MŠH zablahoželala k novej knihe viceprimátorka mesta Eva Nemčovská.

Ako J. Šimek nám po piatkovom príchode do Trnavy prezradil, v pamäti si stále uchováva úchvatný galaprogram v Divadle Jána Palárika zo septembra 2014, keď ešte do Švajčiarska

mu z mestskej radnice prišla čestná pozvánka na Trnavské dni (s podtitulom Láska, pokoj, porozumenie). Na javisku ho vtedy moderátorsky predstavili herci tamajšej profesionálnej scény.

Tiež návrat do haly pod pôvodným názvom Družba bol pre Juraja emotívny. Veď tu odohral v drese Lokomotívy ŽOS pred vypredanými bariérami nejeden zápas v československej lige, pohári IHF a PVP. „Som mielo prekvapený, koľko priaznivcov opäť chodí v Trnave na prvú ligu mužov,“ konštatoval J. Šimek pri pohľade na solídne zaplnené hľadisko.

Hoci kniha má názov Hráč, vydarené účinkovanie si hádzanársky svetobežník Šimek zapísal vo Švajčiarsku aj s trénerskou taktovkou. „Svoju autobiografiu som pomenoval podľa známej pesničky z autorskej

dielne pražskej skupiny Turbo. Text hitu Hráč je na môj život priam ušitý,“ vysvetlil.

Ešte pred začiatkom majstrovského duelu domáceho tímu s juhoslovenským Kolárovom (Trnavčania zvíťazili 40:25) odovzdal prezident HBC Ján Lukačovič darčkový kôš dlhoročnému hlásateľovi Jozefovi Gebauerovi pri príležitosti jeho 75. narodenín.

* Hráčska kariéra Juraja Šimeka:

1972 – 1975 Lokomotíva Trnava, 1976 – 1978 základná vojenská služba v ČH Bratislava, 1978 – 1980 opäť Lokomotíva Trnava (2. miesto Lok. ŽOS vo federálnej lige 1978/79), 1980 – 1983 VSŽ Košice (federálny titul 1980/81), 1983 – 1989 Tatran Prešov (3. miesto vo federálnej lige 1987/88), 1989 – 1990 US Altkirch (Francúzsko), 1990 – 1995 BSV Bern (Švajčiarsko).

Roku 2016 sa manželia Šimekovci vrátili na Slovensko, do Prešova, kde si postavili dom. V metropole Šariša hrávala pani Oľga basketbal ešte pod dievčenským priezviskom Lipovská. Ich deti Zuzana (bývalá moderná gymnastka) a Juraj (bývalý hokejista v juniorskej reprezentácii ČSSR a v mužskej reprezentácii Švajčiarska) zostali žiť už so svojimi rodinami v krajine helvétskeho kríža.

JAROSLAV LIESKOVSKÝ

Foto: Peter Kollár

Zdroj: trnavskyhlas.sk

Krasokorčuliarske MS juniorov 2024: Adam Hagara vlni štrnásty, teraz tretí

Odborníci od ľadu tvrdia, že podobný talent vo svete piruet nemalo Slovensko od čias Ondreja Nepelu a Jozefa Sabovčíka. Veru tak, sedemnásťročný Adam Hagara, člen Krasokorčuliarskeho klubu Trnava a študent tamojšej Strednej športovej školy J. Herdu, kráča vo vrcholných súťažiach od úspechu k úspechu.

Zverenec Vladimira Dvojníkova a svojej sestry Alexandry Hagarovej priniesol minulý mesiac ďalšiu vysoko cenenú medailu, bronz z juniorských majstrovstiev sveta. Ich dejiskom bol Čínsky Tajpej. Už v krátkom programe dal Hagara na vedomie, že jeho výkonnosť posun v porovnaní s MSJ 2023 v kanadskom Calgary (celkovo 14. miesto) je impozantný. Teraz, po prvom súťažnom dni, sa Adam usalašil na tretej pozícii (78,02 b.). Pred ním figurovala iba dvojica Minkyu Seo (Južná Kórea, 80,58) a Francois Pitot (Francúzsko, 78,79). Elitnú miniskupinu doplnili v krátkom programe: 4. Rakic (Kanada, 77,74), 5. Nakata (Japonsko, 77,60), 6. Appleby (Veľká Británia, 75,69). Bronzový stupienok si najúspešnejší slovenský krasokorčuliar ostatných sezón ustrážil aj po voľných jazdách. Konečné poradie svetového šampionátu juniorov 2024 na ďalekom

východe malo v čelnej šestorke nasledujúcu podobu:

1. Minkyu Seo (230,65 b.),
2. Nakata (229,31),
3. Hagara (225,61),
4. Nakamura (Japonsko, 215,46),

5. Pitot (214,95),
6. Jaekeun Lee (Južná Kórea, 212,22).

JAROSLAV LIESKOVSKÝ

Foto: TASR/AP

Päťdesiat rokov od vzniku plaveckých pretekov k výročiu oslobodenia Trnavy

Krytá dvadsaťpäťka materiálovotechnologickej fakulty na Ulici Jána Bottu sa vo vynovenom šate dočkala ďalšieho medzinárodného mítingu. Veľkú cenu Trnavy 2024 pripravil skúsený štáb Plaveckého klubu STU. Takýto názov má agilný subjekt od roku 1986, keď nahradil dovtedajší oddiel TJ VŠ.

„Dovedna sme zaprezentovali 350 pretekárov, vrátane výprav z Česka a Poľska,“ informovala našu redakciu dlhoročná klubová predsedníčka Tatiana Bergmannová. Za slobodna Vachtová sa v 70. rokoch nadhlo zaradila medzi opory obľúbeného oddielu v priestoroch bývalej pedagogickej fakulty Univerzity Komenského. Tánina výkonnosť

postupne nezostala bez povšimnutia ani u zostavovateľov viacerých reprezentačných nominácií. Opäť prestrih do prítomnosti. Aj nová svetelná tabuľa, výborný hlásateľ a hudobný podmaz prispeli aktuálne k hladkému priebehu dvojdňového plaveckého festivalu v krásne zrekonštruovanom bazéne MTF. Početná skupina pamätníkov

– pod vedením Ladislava Bureša (* 27. 5. 1946, Trnava) – si popri usporiadateľských povinnostiach našla priestor i na oprášenie vzdialených kapitol. Tie sa začali písať v prvý októbrový deň 1968. Z podnetu odborného asistenta katedry telesnej výchovy PdF UK Ladislava Hlavatého (nar. 11. júla 1939 v Trnave) vznikol v ten deň vysokoškolský

Marec 2005: Piešťanka Martina Moravcová, okrem iného držiteľka dvoch strieborných olympijských medailí v plaveckých súťažiach, pri otvorení Pohára oslobodenia mesta Trnavy.

plavecký oddiel. Jeho syn Rastislav Hlavatý nesie trénerskú štafetu doteraz. Veruže bolo na čo spomínať. Veď ouvertúra Pohára oslobodenia mesta Trnavy pozvala súťažiacich a priaznivcov mokrého športu začiatkom apríla 1974, teda pred rovným polstoročím. Vrcholná medzinárodná konfrontácia v populárnom olympijskom odvetví sa v ostatných rokoch na Prednádraží pláva pod názvom Veľká cena Trnavy. Stále zostáva športovou pýchou nášho starobylého mesta. Dvojnásobne teraz, po rozsiahlej rekonštrukcii krytého telovýchovného areálu MTF.

JAROSLAV LIESKOVSKÝ

Foto: zdroj PK STU

Kaleidoskop z telesnej kultúry

Stolný tenis: Zlatý víťaz Sebastián Krajčír

Stolnotenisový turnaj v internáte SOŠE

Študentský domov Strednej odbornej školy elektrotechnickej v Trnave na Sibírskej ulici patril vo chvíľach osobného voľna tretej edícii stolnotenisového turnaja chlapcov. Trojdňové internátne podujatie zorganizovali vychovávateľky Zuzana Halášová a Marta Országhová. Za zeleným stolom sa predstavilo dvadsaťštyri súťažiacich. Najlepší zo štyroch základných skupín postúpili do záverečných súbojov o medailové pocty. Celuloidová loptička najviac poslúchala Sebastiána Krajčíra (Obchodná akadémia Trnava), ktorému sa darí aj v kolektíve futbalového dorastu tamojšieho FK Lokomotíva. Druhú priečku obsadil Matej Herich, bronzovú medailu získal Alex Čuvala a štvrtý skončil Patrik Priel

Stolný tenis: Strieborný víťaz Matej Herich

(všetci SOŠE). Tiež Prielcelovi učarila navyše futbalová lopta. Úspešne ju naháňa v dorasteneckom drese Spartaka Trnava.

Medzinárodný halový tenis v TC Empire Trnava

Najväčší a najmodernejší tenisový areál na Slovensku, patriaci TC Empire, pulzuje naplno hneď od začiatku roka 2024. Tamojší organizátori už dali príležitosť zasúťažiť si všetkým vekovým skupinám. Na krytých dvorcoch s tvrdým povrchom sa v medzinárodných turnajoch postupne otestovali deti, mládež i dospelí. Vrcholom bola sedemdnňová marcová konfrontácia žien z programu ITF World Tennis Tour s dotáciou 60 000 dolárov. Do slovenského Ríma pricestovali tenistky z celého sveta, vrátane Austrálie, Japonska, Číny a USA. S voľnou kartou sa divákom predstavila aj šesťnásťročná Trnavčanka Renáta Jamrichová, aktuálna jednotka vo svetovom rebríčku junioriek. Zverienka Jána Matúša absolvovala po doliečení zraneného brušného svalstva z melbournského Australian Open svoj prvý turnaj na Slovensku. Hoci jej chýbala zápasová prax, uvítala možnosť zahrať si v rodnom meste kvalitne obsadenú ženskú šesťdesiatistickú ITF. V úvodnom súboji si Jamrichová poradila s Ukrajinou Katarinou Zavatskou (4:6, 6:2, 6:1), no v 2. kole už mladá Trnavčanka zostala na rakete Rumunky Eleny Gabriely Ruseovej po setoch 5:7, 4:6.

Prvé kolo Bežeckého pohára SAZ 2024

Majcichovská desiatka, obľúbená oslava džogingu v Trnavskom okrese, sa bežala tridsiaty tretí raz. Na certifikovanom okruhu zároveň rozdávali prvé tohtoročné body do Bežeckého pohára Slovenského atletického zväzu. Záujem o najrýchlejšiu cestnú desiatistickú na vidieku v SR bol taký obrovský, že technickí realizátori pod vedením starostu Majcichova Tibora

Stolný tenis: Bronzový víťaz Alex Čuvala

Mareka museli hlavný pelotón limitovať číslom päťsto. Okrem slovenskej elity absolvovali tohtoročnú M-10 aj vytrvalci z Česka, Francúzska, Juhoafrickej republiky a Mexika. Na putovný pohár prvého československého kozmonauta Vladimíra Remeka, čestného občana Majcichova, pribudol v nedeľu 3. marca známy atletický tandem, Filip Jančík (r. nar. 2006, TJ Slávia STU Bratislava, 31:13 min) a Veronika Páleníková (1996, Bežecká akadémia, 35:48).

OZ Vozovkári chystá novú knihu

Vyššie deväťdesiatročnú históriu železničiarkej telesnej kultúry v Trnave hodlá knižne spracovať autorský kolektív pod vedením predsedu Občianskeho združenia Vozovkári, dlhoročného žurnalistu Pavla Viteka. Prvé zasadnutie

redakčnej rady bolo 6. marca kári, dlhoročného žurnalistu Pavla Viteka. Prvé zasadnutie redakčnej rady bolo 6. marca na štadióne FK Lokomotíva. Zámerom zostavovateľov športovej publikácie, ktorá má prísť na knižné trhy v polovici budúceho roku, je spracovanie bohatej telovýchovnej histórie pod krídlami AC Vozovka (1933-1949) a TJ Lokomotíva (1950-2025). Stále bol dominantný futbal, no postupne dostávali priestor aj ďalšie odvetvia (v abecednom poradí): box, cyklistika, hádzaná, stolný tenis, šach, športová chôdza, turistika a vzpieranie. Autori chystaného literárneho diela radi privítajú originálne fotografie a faktografické podklady o vtedajšej fabrickej telovýchove aj o nástupníckej Lokotke.

Suchovská pätnástka: Puškárovci a Hrúz medzi najlepšimi

Na štart 44. ročníka bežeckých pretekov v uliciach Sucheju nad Parnou prišiel 150-členný pelotón. Hlavná kategória na kopcovitých 15,3 km sa stala korisťou Mareka Hladíka (r. nar. 1990, BMSC Bratislava, 52:54 min), šesťnásobného majstra Slovenska v behoch na dlhé trate. V absolútnom poradí skončili traja Trnavčania v čelnej desiatke: 4. Ondrej Puškár (1985, AK Slávia, 55:57), 7. Michal Puškár (1986, 57:50), 9. Jozef Hrúz (1976, obaja OZ bernohy.sk, 58:45 - zároveň štvrtý v kategórii štyridsiatnikov). Ženy absolvovali 7,65 km a prvenstvo si odniesla Zdenka Hezká (1980, Atletický oddiel Šaľa, 30:13), celková víťazka Trnavskej bežeckej trilógie na prelome rokov 2023-24.

JAROSLAV LIESKOVSKÝ

Foto: Marta Országhová

Nezabudnuteľný telovýchovný činovník Viliam Blažko kočíroval aj trnavský hokej

Storočnica organizovaného hokeja v Trnave je naďalej stredobodom záujmu našej športovej rubriky. Dvojnásobne z pohľadu blížiacich sa majstrovstiev sveta v Prahe a Ostrave, ktoré postaví v máji do pozornosti celú hokejovú komunitu na Slovensku.

Viliamovi Blažkovi patrí vo funkcionárskej galérii trnavského hokeja i futbalu čestné miesto. Ako mladý novinár si naňho spomínam veľmi často, hlavne na jeho čelné pôsobenie v oboch oddieloch TJ Spartak. Zo svojho žurnalistického archívu doteraz vyberám staršie informácie od lodivoda viacerých hokejových klubov a oddielov v našom meste. Pred ôsmimi desaťročiami zažil V. Blažko v trnavskom športe aj smutnú chvíľu, ktoré ho hlboko zasiahli. „V roku 1944, keď sa začalo zmrákať nad tzv. slovenským štátom a jeho základy sa otriasali pod ťarchou úderov partizánskeho boja a Slovenského národného povstania, prestúpil z ŠK Bratislava do nášho hokejového oddielu bývalý vynikajúci útočník Ládó Bartošek. V Trnave

súbežne trénoval svojich nových spoluhráčov. Pod jeho vedením sa značne zvýšila výkonnosť úroveň mužstva. Ako typograf v Slovaku bol ilegálne činný a jeho prestup do trnavského klubu mu umožňoval rozširovať pokrokovú tlač s orientáciou na boj proti fašizmu.

Pamätám sa ako dnes na februárové dni 1945. Sloboda sa už rysovala v bohatých kontúrach. Po domácom zápase s HC Bratislava sme boli večer s Bartoškom na návšteve u Joža Novotného. Dlhو sme hovorili o aktuálnych veciach. Radosť bolo počúvať Ládov optimizmus a plány do budúcnosti. Na druhý deň, štrnásteho februára ráno, som tohto dobrého kamaráta a človeka odprevadil k vlaku do Bratislavy, ktorý odchádzal o 5.11 h. Vtedy išlo o posledný

stisk našich rúk. V Bratislave pred železničnou stanicou čakalo našho gestapo. Bartoška sme v marcových dňoch štyridsiateho piateho roku pochovali v Slávičom údolí. Dotýklo verné srdce príslušníka robotníckej triedy, ktorý za našu lepšiu budúcnosť obetoval život. Skončil v gestapáckom väzení ako väčšina obetí na známu diagnózu nacistov: spáchal samovraždu výskokom z okna. Tak sa uzavrel životný príbeh nášho statočného športovca. Tiež s jeho menom je spojená história trnavského hokeja,“ dokončil svoj spomienkový príbeh vtedajší predseda HO TJ Spartak Viliam Blažko.

JAROSLAV LIESKOVSKÝ

Foto: TASR/AP

Dlhoročný športový nadšenec a funkcionár Viliam Blažko (hore v strede) viedol viacero trnavských hokejových družstiev.

KALENÁR PODUJATÍ NA APRÍL

CELOMESTSKÉ PODUJATIA

TRNAVSKÁ HUDOBNÁ JAR 2024

• Bonbóniky M. Sch. Trnavského

7. apríla o 19.00 h
2. koncert medzinárodného festivalu klasickej hudby
Ingrída Gápová,
Bartłomiej Wezner
Zrkadlová sála Divadla
Jána Palárika

• Cez Benátky s Vivaldim

28. apríla o 20.00 h
3. koncert medzinárodného festivalu klasickej hudby
ARMONIOSO ENSEMBLE (IT)
Kostol sv. Jakuba
*Lístky na koncerty zakúpíte v TIC
Región Trnava – Mestská veža*

PIXELZEST

20. apríla o 10.00 h
Svieži festival hier a technológií
Kreatívne centrum

PODCASTY V RUŽOVOM PARKU

Rozhovor s Milanom bez mapy

22. apríla o 17.00 h
Ružový park
Živé nahrávanie vedátorského podcastu

DEŇ TANCA

28. apríla o 17.00 h
Prehliadka tancov od baletu
po street dance
Hlavná ulica

RANDEVÚ PRI VÍNE

Vinársky podvečer s hudbou
27. apríla o 16.00 h
Námestie SNP

TÝ TRNAFSKÉ MÁJE!

30. apríla o 16.00 h
Trnafčan
Kamenný mlyn

ZÁPADOSLOVENSKÉ MÚZEUM

Múzejné nám. 3
OTVÁRACIE HODINY:
utorok – piatok: 8.30 – 17.00 h
sobota – nedeľa: 11.00 – 17.00 h
V pondelok zatvorené.
www.zsmuzeum.sk
(+421)033/551 29 13,
(+421)033/551 29 11
e-mail: zsmuzeum@zupa-tt.

EXPOZÍCIE

DEJINY TRNAVY

– OD STREDOVEKU DO KONCA

18. STOROČIA

Nová expozícia venovaná dejinám prvého kráľovského mesta na Slovensku.

ETNOGRAFIA – Materiálna kultúra trnavského vidieka, Príroda Malých Karpát, Sakrálne pamiatky, Kampanologická expozícia, Oratórium, Štefan Cyril Parrák – pocta kráľovi zberateľov, Osobnosti športu TTYSK, Klarisky v Trnave, Krása zašlých čias, Archeologická expozícia, Ľudový textil trnavského regiónu.

VÝSTAVY

TRNAVSKÝ OBJEKTÍV 2024

Vernisáž 11. apríla 2024 o 17.00 h
Výstava potrvá do 27. mája 2024
Súťažná prehliadka neprofesionálnych fotografov z okresov Trnava, Hlohovec a Piešťany organizuje Trnavské osvetové stredisko v priestoroch ZsM

ŽIVOT A SMŔT SLOVANOV

Vernisáž 26. apríla 2024 o 17.00 h
Výstava potrvá do 30. júna 2024
Výstava prevzatá z Ústavu archeológie a muzeológie Filozofickej fakulty Masarykovy univerzity

UHORSKÁ KRÁĽOVSKÁ KORUNA OPĚT V TRNAVE

Vernisáž 17. apríla 2024 o 17.00 h
Výstava potrvá od 17. do 21. apríla 2024, s predĺženými návštevnými hodinami
18. apríla od 8.00 do 17.00 h
19. apríla od 8.00 do 18.00 h
20. apríla od 11.00 do 18.00 h
21. apríla od 11.00 do 18.00 h

AKO SA ŽILO V 4. TISÍCROČÍ PRED KRISTOM V TRNAVE A OKOLÍ

do 3. novembra 2024
Výstava v spolupráci Západoslovenského múzea v Trnave s Inštitútom

na výskum kultúrnej krajiny, SNM – Archeologickým múzeom

MINERÁLY SLOVENSKA

do 29. apríla 2024

Detský svet

do 31. decembra 2024
Výstava pre malých i veľkých

TERČE SPOLKU TRNAVSKÝCH OSTROSTRELCOV

do 31. januára 2025

ZBIERKOVÝ PREDMET Mesiaca

Kávový servis od Heřmana Landsfelda

PODUJATIA

KONCERT: SLOVENSKÁ HUDBA PRE DVE GITARY

3. apríla 2024 o 18.00 h
v koncertnej sále múzea
Mertz Guitar Duo
Gitaristi Vladimír Ondrejčák a Karol Kompas

NEDEĽNÁ MÚZEJNÁ KAVIAREŇ

7. apríla 2024 o 15.00 h
v koncertnej sále múzea
Rozprávanie o štvrti Tulipán
Tematické rozprávanie s komentovanou prezentáciou

HOLLÉHO PAMÄTNÍK

4. apríla 2024 od 8.00 do 16.40 h
Regionálne kolo a piata kategória
30. apríla od 8.00 do 16.40 h
Krajské kolo
Podujatie organizuje Trnavské osvetové stredisko v Západoslovenskom múzeu

DOM HUDBY M. SCHNEJDERA TRNAVSKÉHO

Ul. M. Schneidera Trnavského 5, Trnava

LETNÁ SEZÓNA

1. marca – 31. októbra

OTVÁRACIE HODINY:
V pondelok zatvorené
utorok – piatok: 8.30 – 12.30 h
na objednanie
13.00 – 14.30 h prítomný lektor v budove
sobota – nedeľa: 11.00 – 17.00 h
pre vopred objednané skupiny nad 10 návštevníkov. Víkendová

návštevu prosíme ohlasovať
v pondelok – štvrtok na čísle:
033/ 5512 913

EXPOZÍCIE

ŽIVOT A DIELO MIKULÁŠA SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO DOBRO – DVORANA SLÁVY

MÚZEUM KNIŽNEJ KULTÚRY

Námestie sv. Mikuláša 10,
033/55 14 421

LETNÁ SEZÓNA

1. marca – 31. októbra

OTVÁRACIE HODINY:

V pondelok zatvorené
utorok – piatok: 8.30 – 12.30 h
prítomný lektor v budove
13.00 – 15.00 h na objednanie
sobota – nedeľa: 11.00 – 17.00 h
pre vopred objednané skupiny
nad 10 návštevníkov. Víkendovú
návštevu prosíme ohlasovať
v pondelok – štvrtok na čísle:
033/ 5512 913

EXPOZÍCIE

WILLIAM SCHIFFER

Život a dielo sochára a medailéra

S LÁSKOU ZA PRAVDU

Unikátny nábytkový súbor
z pozostalosti
Mons. ThDr. Pavla Jantauscha,
prvého apoštolského
administrátora Apoštolskej
administratúry v Trnave

VÝSTAVY

OSEMŇASTE STOROČIE SLOVOM A OBRAZOM

Historické tlače z fondov
Západoslovenského múzea
Vernisáž 4. apríla 2024 o 17.00 h
v Múzeu knižnej kultúry
Potrvá do 31. 3. 2025

SLOVÁCI, PÍŠTE PO SLOVENSKY!

Potrvá do 31. 8. 2024

GALÉRIA JÁNA KONIARKA SPRAVODLIVOSŤ ZVÍŤAZÍ

Vlad Yurashko

Kurátor: Vladimír Beskid
Potrvá do 12. mája 2024

RAUMLAN (15 ROKOV STRABAG ARTWARD INTERNATIONAL)

Kurátor: Vladimír Beskid
Potrvá do 1. mája 2024

JÁN KONIAREK A FIGURÁLNE TENDENCIE

Kurátor: Vladimír Beskid
Potrvá do 23. júna 2026

OBRAZ TRNAVY V ČASE (1920 – 2020)

Kurátor: Vladimír Beskid
Potrvá do 1. januára 2030

SKULPTURPARK

Kurátor: Vladimír Beskid
Potrvá do 1. januára 2030

GALÉRIA PORTRÉTOV

Kurátor: Vladimír Beskid
Potrvá do 31. januára 2030

SYNAGÓGA – CENTRUM SÚČASNÉHO UMENIA

Galéria Jána Koniarka v Trnave,
Halenárska 2, Trnava

MLČANIE NÁS NEOCHRÁNI

Jaro Varga

Kurátor: Vladimír Beskid
Potrvá do 12. mája 2024

ARTIČOK

Erik Binder

Kurátor: Vladimír Beskid
Potrvá do 13. mája 2024

GALÉRIA VÝKLAD

Hlavná 8, facebook/galeriavyklad,
Instagram/galeriavyklad

NEW YORK TELEPHONE CONVERSATION

Michaela Moravčíková
Kurátor: Marianna Brinzová
Potrvá do 28. apríla 2024

KNIŽNICA J. FÁNDLYHO

3. apríla o 17.00 h v záhradnej čitárni

SVETOM S HANOU REPOVOU

Stretnutie so spisovateľkou
Hanou Repovou, moderuje
a spieva: herečka a speváčka
Petra Sabová. Podujatie v rámci
cyklu Podvečer s autorkou.

10. apríla o 17.00 h v záhradnej čitárni

1000 VESELÝCH BLAHOŽELANÍ K MENINÁM

Stretnutie s autorom Josefom
Zbrankom, moderuje redaktor
Michal Herceg, hudobný hosť:
skupina Domovina.

11. apríla o 16.00 h v záhradnej čitárni

SKRÍNING KOMPLIKÁCIÍ CUKROVKY

Prednáška MUDr. Jozefa Lacka,
PhD., MBA, v spolupráci s o.z.
Zväz diabetikov Slovenska
Diatrynavia Trnava.

11. apríla o 17.00 h v záhradnej čitárni

KRYLOV ODKAZ

Stretnutie s maliarom, grafikom,
ilustrátorom, hudobníkom
a textárom Igorom Cvachom,
moderujú Pavol Tomašovič
a Štefan Kuzma, hudobný hosť:
Igor Cvacho.

18. apríla o 17.00 h v záhradnej čitárni

WILLIAM SCHIFFER.

MONOGRAFIA ZBERATEĽSKÝCH MEDAILÍ

Stretnutie s autorom publikácie
Ondrejom Lietavcom,
numizmatikom, zberateľom
a členom Slovenskej
numizmatickej spoločnosti
pri SAV - pobočky Trnava,
hudba Peter Bonzo Radványi.

22. apríla o 18.00 h v záhradnej čitárni

PASENIE JE SPÁSA

Prednáška fotografa, filmára
a ekológa Jakuba Cíbika
ako prinavrátiť život do krajiny,
v spolupráci so Slovenskou
ornitologickou spoločnosťou
/ BirdLife Slovensko.

23. apríla o 16.30 h v záhradnej čitárni

KREATIV KLUB

Tvorivá dielňa pre dospelých
s Dagmar Baranovits. Téma:
Šité kvietky kanzashi. Vstupné
2 eurá. Počet miest obmedzený.
Nahlasovanie záujemcov osobne,
telefonicky 033/5511782 alebo
odborne@kniznicatrnava.sk.

24. apríla o 17.00 h v záhradnej čitárni

FILMKLUB

Premietanie gruzínskeho
dokumentárneho filmu V žiare
tónov od režiséra Alexandra
Koridzeho, v spolupráci
s KineDok.

25. apríla o 17.00 h v záhradnej čítárni**VÝBUCHY SMIECHU EŠTE NIKOHO NEZABILI**

Program členov Fóra humoristov, moderuje Eva Jarábková, hudobní hostia: Beata Kuracinová Vargová a Peter Bonzo Radványi.

30. apríla o 17.00 h v záhradnej čítárni**O KNIHE PRI KÁVE**
Čitateľský klub**SCRABBLE V KNIŽNICI**

Pravidelné stretnutia seniorov pri spoločenskej hre každú stredu o 14.00 v učebni.

ŠKOLENIE**10. apríla o 10.00 h v multimediálnej študovni AKO NA TABLET A MOBILNÝ TELEFÓN**

Kurz využívania mobilných zariadení, určené pre seniorov. Podmienkou účasti je platný členský preukaz. Počet účastníkov obmedzený. Kontakt: bio@kniznicatrnava.sk, 033/5511782, kl. 14.

PRE DETI A TÍNEĎŽEROV**VELKONOČNÉ PRÁZDNINY V KNIŽNICI****2. apríla o 10.00 h v herni ROBOT PHOTON NA PRÁZDNINÁCH**

Zábavné kvízy, hry na precvičenie pamäti, vedomostné puzzle a pexeso.

3. apríla o 10.30 h v herni MAMA KLUB

Klubové stretnutie s mamičkami a ich deťmi. Zážitkové čítanie z knihy: Knihy nie sú na jedenie. Vhodné pre deti od 3 rokov.

12. apríla o 15.00 h v herni TÍNEĎŽERSKÉ STRETKO

Stretnutie mladých priateľov literatúry. Téma: Debata o vzťahu tíneďžerov k prírode a životnému prostrediu.

15. apríla o 9.30 h na pobočke Prednádražie, Mozartova 10**EKO ZÁHRADA BABKY KLÁRY**
Podpora ekologického myslenia

detí, určené pre 1. stupeň ZŠ. Hostka: Dana Moderdovská, lektorka a aktívna zerowasterka.

17. apríla o 10.30 h v herni MAMA KLUB

Klubové stretnutie s mamičkami a ich deťmi. Zážitkové čítanie z knihy Anička, zachránená sliapočka. Vhodné pre deti od 3 rokov.

18. apríla o 16.00 h v oddelení pre deti**TVORIVÉ ŠTVRTKY**

Tvorivé dielničky
Téma: Teplovzdušný balón, 3D tvorenie z papiera, vhodné pre deti od 6 rokov.

22. apríla o 9.00 h v záhradnej čítárni**22. apríla o 10.30 h na pobočke Prednádražie, Mozartova 10**

KEDY STROMY SPIEVAJÚ?
Organizované stretnutie detí s moderátorom a hercom Michalom Legiňom. Podujatie v rámci cyklu Kniha a ešte trochu viac.

24. apríla o 8.30 h v záhradnej čítárni**24. apríla o 10.00 h a 11.00 h na pobočke Tulipán, ZŠ, M. Gorkého 21**

LES UKRYTÝ V KNIHE
Beseda s lesným pedagógom Michalom Slávikom spojená s interaktívnou aktivitou. Celoslovenská kampaň pri príležitosti Mesiaca lesov, v spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Zvolene.

26. apríla o 15.00 h v herni TÍNEĎŽERSKÉ STRETKO

Stretnutie mladých priateľov literatúry. Téma: Debata o knihe Tiene v kresle (autorka Gerdur Kristný).

29. apríla o 10.00 h na pobočke Prednádražie, Mozartova 10

LES UKRYTÝ V KNIHE
Beseda s lesným pedagógom Michalom Slávikom spojená s interaktívnou aktivitou. Celoslovenská kampaň pri príležitosti Mesiaca lesov, v spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Zvolene.

VÝSTAVKY**Od 8. apríla do 30. apríla v oddelení beletrie****80. VÝROČIE PODANIA SPRÁVY RUDOLFA VRBU A ALFRÉDA WETZLERA**

Výstavka žánrovej beletrie z fondu knižnice na tému koncentračné tábory z obdobia nacistických vyhladzovacích táborov.

Od 19. apríla do 25. apríla na pobočke Prednádražie,**Mozartova 10****DEŇ ZEME**

Výstavka kníh na tému ochrany životného prostredia.

DIVADLO JÁNA PALÁRIKA VELKÁ SÁLA**3. apríla o 19.00 h Maryša (Premiéra)**

A. a V. Mrštíkovi
Velkolepý príbeh z moravskej dediny zobrazuje mladú ženu, ktorú rodičia prinútili vydat' sa za bohatého vdovca. Čo prinesie manželstvo bez lásky, ak nie tragédiu?

4. apríla o 19.00 h Maryša (Premiéra)**5. apríla o 10.00 h Traja tučníaci**

Ulrich Hub
Rozprávka s pesničkami o sile priateľstva, ktoré prekoná všetky prekážky.

5. apríla o 19.00 h Pavučina

Agatha Christie
Čo by ste robili, ak by ste jedného dňa našli u seba v knižnici mŕtvolu? Napínava detektívna komédia z pera Agathy Christie, najpredávanejšej autorky na svete.

6. apríla o 19.00 h Pavučina**7. apríla o 16.00 h Princ Bajaja**

Božena Němcová, Lucia Mihálová
Rozprávka o princovi Bajajovi patrí k nezabudnuteľným klasikám, ktoré vypovedajú o podstate lásky a šťastia – srdce princeznej sa nezáskava

peknými slovami, ale činmi, odvahou, statočnosťou a vytrvalosťou.

9. apríla o 10.00 h
Princ Bajaja + zážitkové dopoludnie

10. apríla o 10.00 h
Traja tučníaci

10. apríla o 19.00 h
Filip
Miro Dacho
Autorská inscenácia je poctou jednej z jeho najvýraznejších osobností, spomienkou na tvorbu a život Jara Filipa, ktorý stihol okrem iného vytvoriť enormné množstvo piesní. Mnohé zazneli prvýkrát práve na trnavskom javisku a neskôr sa stali hitmi.

11. apríla o 19.00 h
Filip

12. apríla o 19.00 h
Filip

14. apríla o 16.00 h
Pom Pomove rozprávky
Divadlo Jozefa Gregora Tajovského
Hostujúce predstavenie

16. apríla o 11.00 h
Subjekt: Gulliver + diskusia + prehliadka divadla po predstavení
Valeria Schulczová a Gejza Dezorz
Na motívy diela Jonathana Swifta
Prežité neuveriteľné dobrodružstvá najslávnejšieho cestovateľa Lemuela Gullivera v inovatívnom divadelno-filmovom spracovaní „live puppet cinema“.

17. apríla o 9.00 h, 10.30 h
Púpätko
Alicja Morawska-Rubczak
Púpätko ponúka jedinečný divadelný zážitok, ktorý môžete zdieľať aj s tými najmenšími deťmi od šiestich mesiacov.

18. apríla o 18.00 h
Čakanie...Na?...Keď?! + diskusia
Liptovské divadlo tanca
Hostujúce predstavenie

23. apríla o 15.00 h, 16.30 h
Púpätko

24. apríla o 10.00 h
Palárik (a to jeho teátro) + diskusia
Jakub Nvota
Katolícky kňaz, dramatik a najmä človek, ktorý neprestal veriť, že Slováci raz budú vyspelým európskym národom.

24. apríla o 19.00 h
Troilos a Kressida
William Shakespeare
Groteskná tragikomédia o banalite lásky, pýchy a vojny.

25. apríla o 19.00 h
Búrlivé výšiny
Emily Brontëová
Mystický príbeh o vášni, zrade a pomste, ktorý odkrýva tajomstvá „lásky až za hrob“.

26. apríla o 19.00 h
Búrlivé výšiny

27. apríla o 19.00 h
Maryša

28. apríla o 16.00 h
Princ Bajaja

30. apríla o 10.00 h
Princ Bajaja

30. apríla o 19.00 h
Sluha dvoch pánov
Carlo Goldoni
Majstrovská renesančná veselohra o prefikanom sluhovi Truffaldinovi.

ŠTÚDIO

2. apríla o 14.00 h, 16.00 h
Ako sa hus vyparádila + Mikuláš
Zuzana Hurová
Rozprávka o husi, ktorá sa až príliš zamerala na svoj vzhľad, nás učí nachádzať krásu v každom človeku a poukazuje na to, že porovnávať sa s ostatnými sa nikdy nevypláca.

3. apríla o 9.00 h, 11.00 h
Ako sa hus vyparádila + Mikuláš

4. apríla o 10.00 h
Kopanec + diskusia
Gesine Schmidt, Andres Veiel
Hra podľa skutočnej udalosti. Štyria chalani a brutálna žúrka, ktorá sa stala pre jedného z nich osudnou.

9. apríla o 19.00 h
Pomalý svet Roberta Castlea
Norm Foster
Príbeh o mužovi s dušou dieťaťa nám pripomína, aby sme nikdy neprestali veriť v dobrých ľudí.

11. apríla o 10.00 h
Kopanec + diskusia

17. apríla o 19.00 h
Pomalý svet Roberta Castlea

VELKÁ SÁLA + ZRKADLOVÁ SÁLA + ŠTÚDIO

13. apríla o 19.00 h
Zmeškané rozhovory + diskusia
Kolektív autorov
Vydajte sa na neobyčajnú cestu, ktorá o vás prezradí viac ako by ste čakali.

DJP NA ZÁJAZDE

18. apríla o 9.00 h, 11.00 h
Skrytý zmysel
Adriana Totiková a Michal Baláž
Ako sa zorientovať v dnešnej dezorientovanej dobe? Ako nájsť skutočný zmysel, skrytý pod nánosom dezinformácií, konšpirácií, hoaxov a propagandy? Imerná interaktívna inscenácia ako nástroj na hľadanie a používanie kritického myslenia.

22. apríla o 9.00 h, 11.00 h
Nemá trieda
Michal Baláž
Predstavenie sa odohráva v školských triedach. Interaktívnym spôsobom zobrazuje situáciu pred a po roku 1989.

23. apríla o 9.00 h, 11.00 h
Nemá trieda

DISK/DIVADELNÁ SKUPINA

20. apríla 2024 o 19.30 h
v **Divadle Jána Palárika v Trnave**
NORMALIZÁCIA

Predstavenie v rámci festivalu
Malá krajská scénická žatva.

27. apríla 2024 o 20.00 h
v **štúdiu DISK Trnava**

TERTIUM NON DATUR
„Nič tretie neexistuje“ sa
v Aristotelovskej logike uvádza
ako dôkaz nemožnosti existen-
cie viacerých pravd. Žijeme
v zmätku až terore protichodných
informácií osobujúcich si nárok
na absolútnu pravdu. Vzdialená
komunikácia, slovo ustupuje
do úzadia, často je nezrozu-
miteľné. Vnútorne napätia,
groteskné až estrádne výstupy,
herecká bravúra, logicky začína-
júce akcie vrcholía v kreáciách
oprotiených od logiky, kauzálnu
konzekvenciu nahrádza snová
následnosť. Vynárajú sa fantó-
my a nevieme, či v skutočnosti,
alebo v hlavách aktérov.

KREATÍVNE CENTRUM TRNAVA

Hlavná 17

Otvárame LABY | FabLAB & MediaLAB

Prehliadky, interaktívne
workshopy a ukážky praktického
využitia technológií v kreatívnom
procese

11. a 12. apríla od 15.00 – 18.00 h
13. apríla od 9.00 – 18.00 h

CREATIVEPARK

PixelZest – svieži festival hier
a technológií
20. apríla od 10.00 do 18.00 h

MAKUKI atelier

20. apríla – workshop akvarelu
Botanical art – tulipán
od 15.30 – 19.30 h,
pre dospelých a staršie deti,
odporúčame aspoň základné
skúsenosti s akvarelom

Cyklus pravidelných workshopov akvarelu Floral & botanical art

10. 4. – 19. 6. každý nepárny
týždeň v stredu od 17.30 – 20.00 h
10. apríla – **Základy akvarelu**

24. apríla – **Kvetinové fantázie**

Miesto v kurze si môžete
objednať na info@makuki.sk.
Viac informácií nájdete
na www.makuki.sk

ATELIÉR U ZLATEJ PRIADKY

Každú stredu **Tvorivé dielne**

pre deti od 16.00 – 17.00 h

6. apríla – **Kurz keramiky**
od 10.00 – 12.00 h, pre dospelých

11. apríla – **Utkaj si koberček**

na krosnách od 16.00 – 19.00 h,
pre rodiny s deťmi

16. apríla – **Kurz výroby šperku**
technikou drôtovania

od 17.00 – 19.00 h, pre dospelých

25. apríla – **Utkaj si koberček**

na krosnách od 17.00 – 19.00 h,
pre rodiny s deťmi

Miesto v kurze si môžete
rezervovať e-mailom na
uzlatejpriadky@gmail.com.

ATELIÉR TVORENIE V HOJNOSTI

9. apríla – **Ušidielko** – vytvor

si svoj macramé privesok

od 15.00 – 17.00 h

13. apríla – **Mandalkovanie**

od 9.30 – 13.30 h

13. a 20. apríla – **Ušidielko**

– tradičné tvorivé dielne pre deti
od 14.00 – 16.00 h

20. apríla – **Upleť si macramé**

sovičku od 17.00 – 20.00 h

23. apríla – **Ušidielko** – uháčkuj

si hadíka – pre deti od 9 rokov

od 15.00 – 17.00 h

17. a 24. apríla – **Exkurzie**

tradičných remesiel

pre základné a materské školy

od 8.30 – 10.30 h v spolupráci

s ateliérom U Zlatej priadky

V prípade záujmu o exkurziu

alebo kurz sa môžete prihlásiť
e-mailom

na tvorenievhojnosti@gmail.com

alebo telefonicky na čísle

0917 863 995.

CERUZKO A FARBIČKA

Kreatívno-výtvarné krúžky Malé

Farbičky pre deti vo veku

4 – 9 rokov

každý utorok a stredu v časoch

o 16.00 h a 17.00 h

Prihlásiť sa môžete e-mailom

na ceruzko.farbicka@gmail.com.

ATELIÉR LES I MORE

Z rozprávky do rozprávkového
tvorenia – každý štvrtok
od 8.45 h – 11.00 h. Vždy nové
tematické čítanie kníh spojené
s tvorením a upcyklovaním.

Pre deti od 1 – 6 rokov

Mama a dcéra – tvorivo a spolu
– každý piatok

od 17.30 h – 19.30 h. Tvorivé
tematické stretnutia mám a dcér
vo veku od 6 rokov.

25. apríla – **SPOmaľujeme**

– výnimočný kurz pre dospelých
zameraný na relaxáciu

a objavenie vnútornej tvorivosti

s prvkami arteterapie

od 17.30 – 20.30 h

Showroom značky les i more

– priestor, kde si môžete pozrieť

a kúpiť výrobky vytvorené

upcykláciou. Návštevu si môžete

rezervovať mailom

na ahoj@lesimore.sk.

Celý program a prihlasovanie

na aktivity nájdete

na www.lesimore.sk/atelier.

TRNAVSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO**KVETOSLAV KOLLÁR A MARGITA KNAPOVÁ**

Autorská výstava fotografií

a umeleckých šperkov.

Trnavské osvetové stredisko

Potrva do 27. mája 2024

TRNAVSKÝ OBJEKTÍV 2024

Vernisáž výstavy 11. apríla

o 17.00 h

54. ročník regionálnej súťažnej

výstavy neprofesionálnej

fotografickej tvorby

Západoslovenské múzeum

Trnava

HOLLÉHO PAMÄTNÍK 2024

4. apríla 2024 o 9.00 h

Regionálne kolo súťažnej

prehliadky v umeleckom

prednese poézie a prózy

Západoslovenské múzeum

Trnava

CINEAMA 2024

4. apríla 2024 o 9.00 h

Regionálne kolo súťaže

amatérskej filmovej tvorby

Trnavské osvetové stredisko

DETSKÝ FESTIVAL ĽUDOVEJ HUDBY**VIDIEČANOVA HABOVKA**

13. apríla 2024 o 13.00 h
Regionálna súťaž hudobného folklóru detí
Kultúrny dom Špačince

ŠAFFOVA OSTROHA

13. apríla 2024 o 17.00 h
Krajská súťaž sólistov tanečníkov v ľudovom tanci
Kultúrny dom Špačince

DEŇ NARCISOV

18. apríla 2024
Verejná finančná zbierka na podporu boja proti rakovine
Mesto Trnava a okolie

**EDUKAČNÉ PODUJATIE
PIXELZEST**

Od 19. do 20. apríla 2024
Edukačné podujatie pre stredné školy na témy: moderné technológie, bezpečnosť na internete, digitálna forma zábavy, sociálne médiá a komunikácia v online, ako nenaletieť výmyslom online. Prednášky budú viesť pedagógovia Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave a Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Trnava
Kreatívne centrum Trnava, Creativepark Trnava

MALÁ KRAJSKÁ SCÉNICKÁ ŽATVA

Od 19. do 21. apríla 2024
Krajská súťažná prehliadka neprofesionálnych divadiel mladých a dospelých
Divadlo Jána Palárika Trnava

CINEAMA 2024

26. apríla 2024 o 9.00 h
Krajská súťaž amatérskej filmovej tvorby
CINEMAX ARÉNA Trnava

HOLLÉHO PAMÄTNÍK 2024

30. apríla 2024 o 9.00 h
3. mája 2024 o 9.00 h
Krajské kolo súťaže v umeleckom prednese poézie a prózy, v tvorbe detských

recitačných kolektívov a divadiel poézie.

Západoslovenské múzeum
Trnava, DISK Trnava

ŠTÁTNY ARCHÍV V TRNAVE**RYBY MLČIA, PRAMENE HOVORIA**

Výstava o dejinách rybárstva v trnavskom regióne.
Potrvá do 9. mája 2024.

MALÝ BERLÍN

9. apríla o 19.00 h
Etika umelej inteligencie:
Otázky a výzvy
prednáška, Hlavná sála

12. apríla o 20.00 h
Billy Barman, support The Curly Simon
koncert, Hlavná sála

20. apríla o 19.00 h
Praque Quiet Music Collective | b minor
koncert, Hlavná sála

25. apríla o 19.00 h
Sci-fi filozofia: Prečo by (ne) chceli byť roboti ľuďmi?
prednáška, Hlavná sála

26. apríla o 20.00 h
KORBEN DALLAS – TURNÉ POHYB!
koncert, Hlavná sála

**BATERKÁREŇ
VOŇAVÉ MYDLO**

8. apríla od 17.00 h do 18.00 h
Kurz venovaný výrobe mydla z prírodných surovín ako sú esenciálne oleje, korenie, sušené bylinky či trblietavé farbivá.

TAJOMSTVÁ AKRYLU (KURZ MALOVANIA PRE SENIOROV A SENIORKY)

11. apríla od 10.00 h do 12.00 h (Abstraktný obraz)
25. apríla od 10.00 h do 12.00 h (V objatí stromov)
Kurz ponúka jedinečnú príležitosť preskúmať svet akrylových farieb a získať ucelený prehľad o ich použití.

VYŠÍVANIE PRE ZAČIATOČNÍKOV A ZAČIATOČNÍČKY

11. apríla od 16.00 h do 17.30 h
18. apríla od 16.00 h do 17.30 h
Kurz venovaný technike vyšívania od základov. Obsahom kurzu je inštruktáž o tom, ako vybrať správne pomôcky na vyšívanie.

TAJOMSTVO AKRYLU

16. apríla od 17.00 h do 19.30 h (Abstraktná explózia)
23. apríla od 17.00 h do 19.30 h (Pokoj na lúke)
30. apríla od 17.00 h do 19.30 h (Šťavnaté ovocie)

KNIŽNÝ KLUB

17. apríla od 18.00 h do 19.00 h
Prídte sa porozprávať o knihách, ktoré práve čítate, odporučte si navzájom knihy, ktoré sa oplatí prečítať a oddýchnite si v spoločnosti ďalších knihomoľov. Podujatia sú podporené z dotácií Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky v oblasti práce s mládežou, ktoré administruje Národný inštitút vzdelávanie a mládeže.

SWAP HRAČIEK A HIER

20. apríla od 10.00 h do 15.00 h
Pravidelné výmeny oblečenia, hračiek, kníh či rastliniek sa konajú vždy v tretiu sobotu v mesiaci od 10.00 h do 15.00 h. Ak máte doma hračky, s ktorými sa už deti nehrajú, môžete ich spoločne vytriediť, zabaliť a priniesť na swap, aby urobili radosť ďalším deťom. Hračky musia byť kompletné, nepoškodené, čisté, bez nadmerných známok používania. Maximálny počet hračiek 10 ks.

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ

BONBÓNIKY MIKULÁŠA SCHNEIDRA TRNAVSKÉHO

Trnavská hudobná jar

M. Schneider-Trnavský

V spolupráci s Poľským inštitútom v Bratislave

Ingrida Gápová [soprán SK/PL]

Bartłomiej Wezner [klavír/PL]

7. apríl
19.00

Zrkadlová sála
Divadla Jána Palárika

VSTUPNÉ:

10 €

Študenti, dôchodci a ZŤP - 5 €

Doprovod k ZŤP zdarma

Lístky zakúpíte na mieste a v TIC Región Trnava –
Mestská veža

01. 04.

16:00 Gump: Sme dvojka
18:00 Manželia Stodolovci
20:00 Godzilla a Kong: Nová Ríša (ST)

02. 04.

16:00 Gump: Sme dvojka
18:00 Na ceste s mamou (FK NAOKO)
20:00 Samota (FK NAOKO)

03. 04.

19:00 Najkrajšie Nedvedovky s Honzom Nedvedom ml. - koncert

04. 04.

16:00 Smršť
18:10 Opičí človek (ST)
20:20 Smršť

05. 04.

NEPREMIETAME

06. 04.

14:00 Domáce príšerky (SD)
15:30 Kung Fu Panda 4 (SD)
17:20 Smršť
19:30 Smršť
21:30 Opičí človek (ST)

07. 04.

14:00 Kung Fu Panda 4 (SD)
15:45 Domáce príšerky (SD)
17:30 Smršť
20:00 Smršť

08. 04.

18:00 Pavol Hammel a hostia - koncert

09. 04.

16:00 Smršť
18:00 Útek z Utópie (ČT) (FK NAOKO)
20:00 Zóna záujmu (ČT) (FK NAOKO)

10. 04.

16:00 Smršť
19:00 Úžasné Thajsko – cestovateľská prednáška

11. 04.

17:00 SLOVENSKÉ LADOVÉ KRÁĽOVSTVO – divadelné predstavenie
20:00 Nezlomní (ČT)

12. 04.

16:00 Krotitelia duchov: Mrazivá hrozba (ČD)
18:00 Tady Havel, slyšíte mě?
20:00 Nezlomní (ČT)

13. 04.

14:00 Domáce príšerky (SD)
15:30 Kung Fu Panda 4 (SD)
17:20 Krotitelia duchov: Mrazivá hrozba (ČD)
19:20 Smršť
21:30 Prvé znamenie: Prichádza Satan! (ST)

14. 04.

14:00 Kung Fu Panda 4 (SD)
15:45 Domáce príšerky (SD)
17:30 Tady Havel, slyšíte mě?
19:00 Nezlomní (ČT)
21:00 Prvé znamenie: Prichádza Satan! (ST)

15. 04.

16:00 Tady Havel, slyšíte mě?
17:30 Krotitelia duchov: Mrazivá hrozba (ČD)
20:00 Silné reči – stand-up comedy

16. 04.

16:00 Smršť
18:00 To sa mi snád' len zdá (ČT) – Fk Naoko
20:00 Americká krása (ČT) (FK NAOKO)

17. 04.

19:00 Nerez & Lucia – koncert

18. 04.

19:00 Chlapi na prenájom – zábavná talkshow

19. 04.

19:00 Spomienkový koncert na piesne KARLA GOTTA – koncert

20. 04.

14:00 Ako zachrániť draka (SD)
15:45 Ako zachrániť draka (SD)
17:30 Spiaci účet
19:20 Smršť
21:30 Abigail (ST)

21. 04.

17:00 FÍHA TRALALA – KOLESO ŠŤASTIA – interaktívna zábavná šou

22. 04.

17:00 RAPUNSEL NA VLÁSKU – interaktívne detské predstavenie

23. 04.

16:00 Spiaci účet
18:00 Prípad Goldman (ČT) (FK NAOKO)
20:00 Veni Vidi Vici (ČT) (FK NAOKO)

24. 04.

19:00 JURAJ ŠOKO TABAČEK A GABO ŽIFČÁK – 40 HORE DOLE

25. 04.

18:00 PJÉR LA ŠÉ'Z – beseda + KONCERT S TEREZ WRAU

26. 04.

16:00 Lesný vrah
17:20 Kolaps (ČT)
19:15 Boy Kills World (ČT)
21:15 Abigail (ST)

27. 04.

14:00 Ako zachrániť draka (SD)
15:45 Nina a tajomstvo malého ježka (SD)
17:20 Lesný vrah
18:45 Kolaps (ČT)
20:45 Boy Kills World (ČT)

28. 04.

14:00 Ako zachrániť draka (SD)
15:45 Nina a tajomstvo malého ježka (SD)
17:20 Spiaci účet
19:15 Lesný vrah
20:45 Kolaps (ČT)

29. 04.

16:00 Spiaci účet
18:00 Lesný vrah
19:30 Súperi (ST)

30. 04.

16:00 Lesný vrah
18:00 Teraz alebo nikdy! (ČT) – Fk Naoko
20:00 Ja kapitán (ČT) (FK NAOKO)

01.05.

16:00 Súperi (ST)
18:20 Boy Kills World (ČT)
20:20 Lesný vrah

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ

PO BENÁTKACH S VIVALDIM

Trnavská hudobná jar

A. Vivaldi

Francesco Cerrato [husle/IT]
Stefano Cerrato [violončelo/IT]
Marco Demaria [viola da gamba/IT]
Daniele Ferretti [organ/IT]
Michele Barchi [čembalo/IT]

28. apríl
20.00

Kostol sv. Jakuba,
františkánsky

VSTUPNÉ:

10 €
Študenti, dôchodci a ZŤP - 5 €
Doprovod k ZŤP zdarma
Lístky zakúpíte na mieste a v TIC Región Trnava –
Mestská veža